

**МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА
И ТУРИЗМА**

СТЕНОГРАФСКИ ПРОТОКОЛ

**ОТ ВТОРОТО ЗАСЕДАНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ
ПО ЕНЕРГЕТИКА,
състояло се 12.04.2013 г., 13.00 ч. на ул. „Славянска” № 8**

Начало в 13.00 часа

ВОДЕЩ Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Добър ден, уважаеми телевизионни зрители и радиослушатели!

Започваме втория Обществен съвет по енергетика към Министъра. Радвам се, че всички, които бяха предния път, са тук и че дойдоха нови хора. Интересът към Обществения съвет е огромен. Точно затова искам да ви кажа, че днес сме осигурили пряк достъп за медиите за нашите заседания. За целта сме осигурили голяма зала в Министерството, където всички журналисти ще могат да ни наблюдават на видео стена.

Този път ще дадем няколко почивки, за да може, ако някой има медийни изяви, да може да реагира веднага.

Предложението ми за днешния дневен ред го изпратихме, както обещахме, в сряда. **ДНЕВНИЯТ РЕД** съдържа три точки:

1. Обсъждане на общите условия в договорите между електроразпределителните дружества и потребителите

2. Обсъждане на ситуацията във въгледобива в страната, във връзка с намаленото производство на електричество и свързаната с това необходимост от намаляване добива на въглища

3. Дискусия по конкретни клаузи в някои от договорите, един от разсекретените договори, които от късно снощи са на нашия сайт, както обещахме. Те са общо 191.

Господин Министърът има предложение за допълнителна точка.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Колеги, тъй като имаше по медиите много притеснения относно 32-та часа слънцегреене и въпроси, които са към фотоволтаиците, аз съм поканил колеги от НЕК, които предоставиха тази информация, да разяснят по-подробно и предлагам това да влезе може би като първа точка, за да мине и да свърши и да няма декларации и т.н. и да си продължим с дневния ред. Има ли някой, който не е съгласен да се процедира по този начин.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Имаме предложение по дневния ред.

Г-Н КОНСТАНТИН КАМЕНОВ, представител на индустрията

Аз съм представител на индустрията. Само по отношение на сроковете имам процедурно предложение. Тъй като това са договори, в които има специфика, затова имам предложение: ако ще ги гледаме тези договори и ще коментираме нещо по тях и ако продължава тази кампания с разсекретяване на нашите договор в АЕЦ „Козлодуй”, пак казвам, ние не сме против това, но има и търговски и малко по-специфични клаузи, т.е. от една страна, не всеки е компетентен да се изказва, освен това има търговски конфиденциални клаузи.

Нашето предложение е да се формира комисия, която да ги разглежда, а не просто ей така да се съберем, да си коментираме договорите, да си изясняваме клаузите.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Искам само да Ви обясня, че тези клаузи за конфиденциалност вече не съществуват, след като сме сключили разрешение договорите да бъдат отворени.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

От някои, не от всички. Ние сме публикували само договори, където са съгласували.

Г-Н КОНСТАНТИН КАМЕНОВ:

Но в крайна сметка за обществото представляват интерес само договори с ЕРС-тата, с някои американски централи, не към всички договори общественият интерес е еднакъв, а също и тяхната обществена значимост.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Естествено, нека всеки от участниците избере договора, който според него представлява интерес.

Г-Н КОНСТАНТИН КАМЕНОВ:

Трябва да ги гледат хора, които разбират, защото това е специфична тематика. В икономиката има специфика, която не всеки разбира.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Вие нали не очаквате, че ще коментираме 200 договора. Предполагам два договора само.

Г-Н КОНСТАНТИН КАМЕНОВ:

Няма значение колко договора ще се коментират.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Аз предлагам, като стигнем до точката за договорите, да гласуваме това предложение и Съветът да реши.

Г-Н НИКОЛА НИКОЛОВ, фотоволтаични централи

Аз имам процедурно предложение. На нашата маса липсва антимонополният орган в България – Комисията за защита на конкуренцията. Ако смятате за разумно и те да присъстват, нека да ги каним и тях, защото такава беше идеята за Обществен съвет.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Да го подложим на гласуване. Съветът съгласен ли е на следващото заседание да поканим представители от тази комисия? (гласуват-видимо всички). Благодаря. Следващият път ще има представител на тази КЗК. Благодаря за предложението.

Преди да започнем работа по дневния ред давам думата на секретаря на Обществения съвет от гражданската квота инж. Иван Винаров да прочете декларация.

Инж. ИВАН ВИНАРОВ, секретар на Обществения съвет от гражданската квота:

Благодаря.

(чете) До Обществения съвет, до Министъра на икономиката, енергетиката и туризма, на вниманието на медиите

Уважаеми колеги, ще прочета декларация от гражданската квота

Уважаеми госпожи и господа, следната декларация цели да изрази позицията ни по няколко аспекта, свързани с осъществяването на дейността на Обществения съвет по енергетика към МИЕТ.

Първо, отказваме да участваме в заседанията на Обществения съвет, ако в него от страна на МИЕТ присъства господин Божан Стоянов, зам.министър, поради излязлото решение № 2-166 от 10.04.2013 г. на Службения Министерски съвет 2013 г., на комисията по досиетата. Ние считаме, че лица, обвързани със структурите на бившата Държавна сигурност, не само нямат място в Обществения съвет, а и в изпълнителната власт на Република България.

Второ, призоваваме господин Стоянов да прояви гражданска доблест, като напусне заемания от него пост и по този начин освободи Министър-председателя и Министерския съвет от необходимостта от защитима позиция, намалявайки и без това крехкото доверие на обществото към кабинета.

Трето, настояваме при работата на Обществения съвет да се изпълняват зададените правила, в частност, чл.9 ал.1, т. 3 от Правилата за работата на Обществения съвет по енергетика към Министъра на икономиката, енергетиката и туризма, а именно:

т.3. Уведомява по електронен път членовете на Съвета за датата, мястото и дневния ред на заседанията и съобщението изпраща не по-късно от два дни преди датата на провеждане на Съвета.

Четвърто, бихме искали да напомним, че все още очакваме отговор на зададените от нас въпроси на предварителната среща в МИЕТ, а именно:

- за ЧЕЗ-разпределение АД за 2012 г. държавата продава своя 33% дял на сума 100.2 милиона лева, с други думи държавата се оказва без акции .... като подари на новите акционери своя 33% дял от разпределената печалба... Каква е логиката, какъв е интересът на държавата като продавач в една такава сделка? Кой е взел това абсурдно решение, в чия полза в крайна сметка е всичко това и нека се даде информация за това, кои са виновните.... Също така кой е отговорен за очевидното ощетяване на държавния интерес с почти 100 милиона лева?

Сама по себе си приватизацията е нормален процес, но също така кой е имал участие в Централна кооперативна банка, кой е определил хода и каква да бъде минималната цена едва 90 милиона лева и 1415 лв. за една акция, от които са издадени акции 192 800 броя, при положение че само неразпределената печалба за една акция за 2011 г. е била 2 833 лева, а за 2012 година достига 3 088 лева?

Същите въпроси са напълно валидни и за това как и на каква цена бяха продадени за нас на безценица и дяловете на държавата в останалите ЕРП-та... Защо беше променена процедурата за приватизацията и чрез прехвърлянето на ЕРП –та на други дялове на държавата в предприятията към активите на БКК се получи така, че влезлите средства от приватизацията по наредбата не отидоха в сребърния фонд, както е по закон, с който се кредитира пенсията на пенсионерите. Какъв е отчетът на БКК за 2012 г., къде и за какво са отишли получените от приватизацията пари?

Какъв е размерът на приходите от продажбата на електрическа енергия за бита, конкретно от НЕК и ЕСО за 12-те месеца на 2011 г., 2012 г. и за м.януари 2013 г. ? Поотделно за всяко едно перо и също така какви са били приходите за същия период по месеци на предходната година. Ако приходите за месец декември 2011 г. са по-високи от приходите на предходния месец за следващия месец...и то на всички ЕРП-та, то може да се приеме, че основното увеличение се дели на повечето на брой дни, включени в този период. Ако това е така, то как може да се обясни факта, че три напълно самостоятелни стопански субекти, в това число мажоритарни собственици, извършват едно и също нарушение и ето това е

тема за Комисията за защита на конкуренцията, която приехме следващия път да участва. Дали някой не е препоръчал това да се случи с ясната цел да се генерират допълнително парични ресурси в НЕК и ЕСО в точно този момент, как и от своя страна тези НЕК и ЕСО са разходвали тези необичайно по-високи парични постъпления, дали през януари 2013 г. не са използвали тези пари, за да се погасяват лихви и главници към някоя банка и в какъв размер?

Имаме още два допълнителни въпроса:

Единият въпрос: искаме на следващото заседание да се включи в дневния ред да се изслуша доклада на Главния прокурор, изпратен до Министър-председателя за нарушенията в енергийната система или пък Канал 3 да ни прожектира това, което е заснел от прес-конференцията на Главния прокурор.

Вторият въпрос е да се спре тази подигравка, грубо казано, тази гавра с българския народ, в която се надпреварват както предишния Ангел Семерджиев с министъра Делян Добрев, така и г-жа Хаританова с Вас, господин Министър, като обявявам от 01 юли цената на тока ще се качи с над 20%, а след това Министърът или Министър-председателят, както е случаят сега, да обяснява и да казва, че това няма да се случи и няма да се допусне.

Просто цената се повтаря и не може този ДКЕВР, в който всички са подали оставка, Вие да продължавате да го държите и да ни разиграват, като в това число противопоставят милионите срещу гражданите във връзка с таксата или цената за пренос за износ.

И последният въпрос е свързан с нашето предложение, което направихме пред Вас за отстраняване от ДКЕВР и Вашата намеса за фактическа грешка, която като я представят там, сами могат да си променят решението – имат практика за това, тъй като от 1 април е намалена цената на всички 31 ТЕЦ, произвеждащи електричество и топлинна енергия от газ. Цената за топлинната енергия е намалена към гражданите, а цената на електрическата енергия не е намалена, а тя е намалена предишния път на 5-ти март, 5-ти февруари само с 0,71 лв., а иначе само за 500 е само 27 лева/мегават. **Г-жа Бетина Жотева**: (приканва за придържане към регламента).

И това изкупуване на намалената цена на електрическата енергия, продължава да я продава на гражданите, на бита и на промишлеността на високата цена. Това сме го обжалвали пред Върховния Административен Съд, за съжаление датата е чак 10 октомври.

Очакваме в своята дейност МИЕТ да не използва Обществения съвет като подставен орган само за повишаване на доверието към институцията и подмяна на гражданските искания, а за търсене на отговорност и изнасяне на всички факти за състоянието на енергетиката в България, както и за всички възможни и изпълними мерки в рамките на мандата на

това правителство за повишаване на контрола, подобряване на цените и условията в сектора.

Гражданска квота към Обществения съвет на МИЕТ,
Движение „Граждански контрол”,
секретар инж. Иван Винаров, 12 април 2013 г.

Благодаря Ви за вниманието.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

И аз благодаря. На следващото заседание ще включим точките и ще изясним докъде сме стигнали с Вашите искания. Да, слушам Ви.

(залата напускат екипите на телевизията)

Г-Н ГЕОРГИ КОТЕВ, гражданска квота:

Първата точка от Декларацията на гражданската квота, свързана със зам.министъра Божан Стоянов, няма ли сега да гласуваме?

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Според мен, би трябвало да гласуваме всички точки. Нека да разгледаме декларацията, да я обсъдим. Г-н Стоянов в момента го няма, защото е в Будапеща, там заседава Политическият комитет на Набуко.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Ако искате тези точки да ги включим в дневния ред на следващото заседание.

Г-Н.....:

Нищо, че не присъства, той е легитимен представител, независимо, че го няма.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Господин Божан Стоянов не е част от Съвета и той няма право на съвещателен глас, той е тук в качеството си на експерт. И в момента не е тук.

Г-Н.....:

Може би ще трябва да се посъветваме.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Да, разбира се.

Г-Н ГЕОРГИ КОТЕВ:

Не може ли да влезе този въпрос в точка „Други” на днешното заседание? (колективно обсъждане)

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Да, в интерес на истината, имаше допълнения от страна на г-н Винаров към това, което е написано в Декларацията, затова това, което ние можем да направим, е да разпространим това копие.

Г-Н .....

Може да има забележки, но има и добри неща.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Да, така че ако ни стигне времето, да включим в точка „Разни”, но ако времето много напредне, можем да започнем с нея следващото заседание.

Г-Н .....

О кей, приемаме.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Бих помолила всички, които се изказват, да говорят по-близо до микрофона, за да се чува добре. Благодаря.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Не знам дали първо не трябва да се види за ВЕИ-та, за НЕК да разкажат в общи линии каква е информацията.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Имаше много медийни спекулации тази седмица на тази тема – 32-часовото слънцегреене. Ние с това сме се подготвили, ако сте съгласни, да започнем с това?

Г-Н ДИМИТЪР ДИМИТРОВ, НЕК:

Добър ден, казвам се Димитър Димитров, от НЕК съм. В началото на всеки месец от трите разпределения по компенсаторни механизми за възстановяване на разходи, предизвикани от ВЕИ, се получават справки при нас. За месец февруари направих една справка и се оказа, че има някъде на територията на Националното електроразпределително дружество има около 50 фирми, които имат много голямо производство, в сравнение с производството на НЕК, примерно, за фотоволтаици. През месец февруари в НЕК се произвежда средно 48 часа при максимална мощност, в територията на това дружество се оказва, че наистина има фирма, които са работили наистина по 31 часа в денонощието. За това направихме отделна справка и се оказа, че има точно 50 фирми, които са работили над 70 работни часа, т.е. около един път и половина над тези, които видимо са в системата на ЕСО и са присъединени към преносната

мрежа на НЕК. (обяснява анкетките в графиката) Енергията, представена в тази справка, разделена на инсталираната мощност.

Въпрос от квотата на протестиращите: Може ли да има прозначност на кого са фирмите?

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Тази информация я има в Търговския регистър.

Г-ЖА .....ОТГОВАРЯ НА ВЪПРОСИ, ОБЯСНЯВА ГРАФИКИТЕ: интернет адресът е: prom.bg. Вдясно излизат справки, пишете името на фирмата и излизат собствениците. Това ние го направихме, оказа се, че 98 фирми са на един и същи човек. Не мога да ви кажа името му.

Ако приемем, че тази централа работи на максимална мощност 21 киловата, тя работи 72 часа и се получава енергия на стойност 1.5 мегавата приблизително. За м. февруари 28 дни като разделим 71 на 28, получаваме 2,32 часа на ден максимална мощност. Разбира се февруари е много слаб месец за производство на електрическа енергия от фотоволтаици, някъде около 2 часа се достига около 50% от инсталираната мощност. Общо за видимите, които са присъединени към НЕК, това число е 48,30.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Значи говорим за централите, за които можете да говорите в реално време, средната стойност е 48 часа на месеца. А тук имаме централи с над 70 часа и някои с по 860 часа.

Г-ЖА .....

Същата справка имаме и за трите разпределения, за едното не сме намерили за януари и февруари някакви фрапиращи данни, докато другите имат доста високи данни – при вятърните фирми има много голямо производство, също около 800 часа за месеца.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

А колко е това, което Вие виждате за директно присъединяване за вятър?

Г-ЖА.....

За февруари средно при нас е 177 часа до 250 часа максимум. Как се определя цената не можем да кажем към момента за всяка една от централите, но може да се направи справка, тези, които са с 98 киловата инсталирана мощност, те са 29.06.2012 г. имат разрешение за ползване. Това е публично и може да се намери на страницата на АУЕР, има решение дори за фотоволтаиците.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Значи, доколкото разбирам, присъединените мощности нормално за м.февруари за фотоволтаици при вас се отчете, че са 48 часа, които се мониторват в реално време, някои са с 90, някои с по 860. За вятъра са 177 часа, пак виждаме обаче мощности 800, 900 за месеца.

Г-ЖА МАРИАНА ХРИСТОВА, гражданска квота:

Извинявайте, аз съм леко объркана. Каква е ролята на гражданите, когато тук става въпрос за углавно престъпление и защо смятате, че ние трябва да разглеждаме нещо, което не е контролирано както трябва. Доколкото знам, тук от фотоволтаиците има хора, те имат модеми, които непрекъснато изпращат информация и това нещо е наблюдавано през цялото време. Т.е., има параметри и в момента, когато са излезли извън параметрите, защо не е извършена незабавна проверка?

Ние не сме прокуратура, не сме контролни органи, но това, което наблюдаваме, говори за липса на контрол от страна на тези органи, които е трябвало да са го извършили.

Нещо не е наред в самата цел. Дайте да се разберем, каква е целта изобщо на този Обществен съвет и нека да решим какво правим.

За нас трябва да има тука решение, което да доведе до краен резултат. От това решение трябва да стане ясно кой ще плати цената – социална, материална, каквата и да е? Гражданите са тук, за да видят как вие ще разпределите това нещо между хората, както и кои са виновни, когато това е нарушено. Ние не знаем как става ценообразуването, а там точно е закононарушението. Това не е работа на гражданите.

Вие първо трябва да си проверите всяко едно от тези производствени звена, защото, извинете, всички знаем, че .....е продавал на еди-колко си завишени цени и още други неща. Това не е работа на този Съвет.

Истината е, че вие трябва да излезете с конкретни цифри, да дадете вашите предложения и как те ще се отразят, откъде ще се вземе работата и до какви точно резултати това ще доведе. Ние тук си седим и си говорим с вас, а всички медии бълват как цената на тока ще се вдига.

Извинете ме, но нещо наистина не е както трябва. Ние тук не говорим за конкретика, за да вземем отношение. Ние имаме някакви парчета по средата на информацията и някакво ценообразуване накрая и никой не знае какво се случва вътре.

Бих ви попитала: всички знаем, че ние плащаме за някакви въглеродни емисии навън за всички тези черни производства. Имам подозренията, че един път плащаме за начислената енергия, понеже тя струва по-скъпо, и втори път ни начисляват и въглеродните емисии. Искаме пълна сметка отначало докрай.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Може ли да адресирам няколко въпроса, които чух?

Г-Н НИКОЛА НИКОЛОВ, фотоволтанична асоциация:

Ние реагирахме изключително остро, господин Министър, моля да ни извините. Възмущава ни възможността служители да ни заблуждават и Вие да изпадате в изключително неудобно положение. Защото тази таблица е абсолютно обяснима, първо, да кажем, че е генерирана от съответното енергийно дружество спрямо представените сертификати за произход на електроенергията, която те заплащат. Това е една процедура, която е много проста: всяко ВЕИ изпраща в Агенцията за устойчиво развитие своята фактура, протокола от измерването на неговия електромер и това се отразява в техния сайт. След това АУЕР им издава зелен сертификат за съответната произведена мощност. Благодарение на зеления сертификат съответното ЕРП плаща преференциалната тарифа, само че няма задължение всеки месец това да се прави. Много от малките, тука виждаме, го правят един път на 5 месеца, един път на 6 месеца, или когато му го поиска съответното ЕРП. Затова тук виждате сумирано производство не за февруари, гаранциите за произход са получени за февруари, но те са за няколко месеца.

Ние се постарахме да направим обследване на твърдението на НЕК и е много лесно да направим сечение между тези, които са декларирали януари и февруари. Като направим това изключващо сечение между тези, които са декларирали януари и февруари, виждате едно абсолютно съвпадащо се, това, което беше казано от колегата, разпределение на специфичния добив от всяка една централа. В Южна България централите са работили между 55 и 60 часа, но това е специфичен добив на ват-пик, а в Северна България са работили между 40-46 часа. Няма нито една централа, която да е декларирала пауер-данни за януари и февруари, която да има специфичен добив повече от 78. Това е също обяснимо, защото тук са смесени две....., едната е с постоянен ъгъл, другата е с променлив ъгъл, и третата е тракер. Познавам първата централа, която е тракерна, даже е дала малко. Тя би следвало да е дала специфичен добив около 75 киловатчаса на ват-пик инсталирана мощност.

Така че хвърлянето на някаква бомба разбирам, че сте бил подведен, доведе Ви до това и това е сигурно. Ако влезем в този спор, ние ще държим да докажем и да се явим пред медиите да докажем тезата си, че няма нито една централа, извинявайте, има една централа, която дава необичаен добив, която централа обаче не искам да упоменавам, защото вероятно има някаква грешка в пауера.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Надявам се да ни предоставите Вашите данни, които току-що споделихте, защото ние ги нямаме.

Г-Н НИКОЛА НИКОЛОВ:

Мога да Ви ги предоставя, когато каже Министърът. Това са екселски таблици, веднага виждате дали има средно отклонение, по-голямо от това, което беше казано. Но няма, просто тук са изпратили справка съответното ЕРП на НЕК колко зелени сертификата за какво производство са дадени. Няма задължението това да го дава всеки месец. Вероятно тези 800 часа са за 6 месеца, не знам. Ще Ви покажа случайното разпределение.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Т.е. ако погледнем януари месец, няма да са същите тези централи с тези завишения.

Г-Н НИКОЛА НИКОЛОВ:

Да, просто няма да ги има. В една от почивките за 15 минути, стига да ми го дадат на електронен носител, ще Ви кажа дали са декларирали януари месец.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Много Ви благодаря.

Г-Н НИКОЛА НИКОЛОВ:

Мисля, че разсеяхме всички подозрения.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Аз не мисля по простата причина, че имам впечатлението, че Вие четете някакви данни, които ние не знаем. Ако обичате да ни ги предоставите, защото нашите данни знаем как сме ги събирали, но за Вашите не сме сигурни, така че ще ги сравним. Няма да превръщаме тази дискусия отново за възобновяеми източници. Показахме, каквото сме имали и го обяснихме. Заповядайте.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР ЗАГОРОВ, КТ „ПОДКРЕПА”:

Добър ден на всички. Александър Загорев се казвам, от КТ „Подкрепа”. Искам да кажа, че ние доста внимателно подготвихме на предишното заседание какви точки ще гледаме отначало. Изпрати ни се дневен ред, много добре. Дотук всичко беше прекрасно. Държа много да се уважаваме взаимно, когато има подготвена преди това декларация, не е нужно тя да бъде оповестявана в началото на заседанието, може да се изпрати по електронен път, за да бъдем малко по-добре подготвени.

Искам да кажа нещо много съществено. От предишната информация и реакцията на господин Николов аз добих усещането, че регулацията вътре в бранша (става дума за фотоволтаиците) като прозрачност всъщност не е толкова добра и за съжаление с това впечатление оставам и споделям абсолютно с всички, които са на тази маса. Много държа да започнем с дневния ред, дори нека да се върнем към предишните си от миналото заседание обещания, как ще започне днешното заседание, имаше мерки, които трябваше да бъдат подготвени и да влезем в една нормална дискусия, а не така оттук-оттам.

Г-Н НИКОЛАЙ НЕНКОВ, КНСБ:

Първо искам да кажа, че ако има спорове, те трябва да се решават предварително, а не да има спорове между ВЕИ, НЕК, в случая - дали е вярно или не.

Второ, искам да кажа, че много внимателно слушах и почти нищо не разбрах. Не знам как са другите, но аз се занимавам с енергетика, но този вид убеждения просто са...аз нищо не разбрах. Затова моля нещата да се изяснят предварително и после да се поставят на масата. И след като загубихме време за това, пак се превръщаме в едно събиране за ВЕИ. Така изпускаме много важни теми, не може само за ВЕИ да говорим. Това вече И Вие, госпожо Жотева, миналият път го отбелязахте, и сега се повтаря.

Имам едно конкретно предложение, тъй като тук има доста колеги от миньорските федерации.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Да, разбира се. Обсъждане на ситуацията във въгледобива в страната във връзка с намаленото производство на електрическа и свързаната с това необходимост от намаляване добива на въглища. Слушам Ви.

Г-Н.....:

Едно процедурно предложение. Има консултативен съвет, който работеше при предишния министър. Той беше Консултативен съвет за индустриална стабилност. Намаленото въглепроизводство е в резултат на намалената консумация на електроенергия от индустрията. Нека да поговорим и за икономика, този Консултативен съвет да се възстанови, защото говорим много за въгледобива, обаче икономиката не работи.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Това е Обществен съвет по енергетика.

Г-Н.....:

Моето процедурно предложение е за възстановяване работата на Консултативния съвет.

Г-ЖА БЕТИА ЖОТЕВА:

Ще дам думата на Министъра да разкаже какво видяхме в „Марица-2”, където бяхме в събота. Благодаря на всички, които дойдоха оттам да разкажат.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Може би вместо аз да разказвам, да дадем думата на хората, които работят в мините.

Г-Н ....., представител на миньорите

Уважаеми дами и господа, благодаря Ви. Ситуацията във въгледобива е изключително сериозна, изключително тежка. Ако нещата в отрасъл „Енергетика” продължат да се развиват по този начин, е застрашен въгледобивът. А въгледобивът е гръбнакът на българската енергетика, това означава българи, които там работят, това са данъците, които ние плащаме, това е държавата. Ние произвеждаме половината от електроенергията в страната – 50-52% - няма да споря.

Всички разбираме тежкото състояние, в което се намираме, искам да кажа, че се говорят няколко неща, които не са истина и с това умишлено някои се опитват да заблуждават, видите ли, понеже въгледобивът е трудоемко производство, то пуши, създава много газове, но искам да кажа, че нашето производство в момента отговаря на стандарта, който е на Европейския съюз – това е Директивата за големите горивни инсталации и всички централи, които са над 50 мегавата в страната, отговарят на Директива 802000 на Европейския съюз.

В момента на 96-98% се очистват газовете. Единственото нещо, което продължава, за което има още една Директива – за въглеродния диоксид – тази Директива някой спомена продажбата на квоти 2016 година реално ще се случат неща.

Искам да ви уверя, че в момента екип обучени специалисти работи и може би, дай боже да се случи, засега нещата вървят в добра посока, ние ще сме може би първата държава в света, която ще може на 40-50% да може да се очисти въглеродният диоксид, благодарение на една нова технология, която не е известна на никого.

В крайна сметка сега говорим за реалностите във въгледобива. Общо във въгледобива 3 хиляди души са в принудителен платен и неплатен отпуск. Това е мярка, която се наложи поради ниското потребление на електроенергия. В тази връзка, намалявайки количествата, една мина не е завод и ние много често го казваме. При нас нещата, за да се случват, трябва време. Ако искаме към днешна дата да произвеждаме условно 25 – 30 милиона тона въглища от мини „Марица-изток”, трябва да сме започнали разкривката индивидуално. В противен случай това не може да

се случи. Следователно, ние не сме система, която можеш днес да я пуснеш, утре да я спреш.

От гледна точка на енергетиката ние сме абсолютният сигурен буфер, защото една топлоелектрическа централа може да се спира по всяко време, защото това не е възможно. В крайна сметка, тук слушаме за ВЕИ, има присъединяване на мощности, и единственото нещо, поради което те смятат, че трябва да съществуват, е защото са модерни. Нищо друго!

Аз съм присъствал в Брюксел, когато се говореше за 2020. Нашата страна знае енергия 16% Никой обаче никъде не е казал дали това трябва да е 30. Защото тяхната цена е толкова скъпа, поради това, че имат пренос. Ако това е направило министерството, няма проблем, но ако това е направено от едни паркове, които да произвеждат, тогава трябва да има пренос. Ползвайки обаче, аз поддържам, че топлоелектрическите централи поддържаме системата, а те да се включват, когато си искат.

Ние затова присъстваме на този Съвет, защото в момента, ако сега допуснем грешка с въгледобива, рискуваме сигурността на системата да я няма. А няма ли сигурност, няма никаква гаранция, че догодина по това време пък няма да сме на режим на тока. Ако казвам, изпуснем нещата.

Затова смятаме, че има много неща, които следва да се оправят в самата система и може би реформата в енергийния сектор започва точно с протестите и аз дълбоко се надявам да стигнем до края, защото това би било добре за всички нас.

Тук не говоря и за износа в момента, който го няма никакъв и да съобщя, че ние се опитваме, имаме една светлинка в тунела, че 500 мегавата оттук все пак се появяват и ще имаме чисто технически проби да видим как може да стане това нещо.

Правим всичко възможно, за да не изпуснем системата. Ако сега направим грешки, те ще бъдат фатални. Няма смисъл след като са допуснати грешки да се начин, да се търси решение, за да стават по-хубави нещата. И тогава наистина тези, които казваха „да се строи АЕЦ Белене“ ще бъдат актуални, ако допуснем грешки. Засега вие знаете колко са инсталираните мощности.

Това, което обсъждаме с Министерството и работната група, която работи по въгледобив, е да видим къде е тази граница, до която може да бъде намален въгледобивът. Това обаче в момента се оказва изключително трудно и почти невъзможно. Това, което г-жа Хаританова от ДКЕВР каза, че видите ли, ако се увеличи цената на въглищата, щяла да се увеличи цената на електроенергията, не е вярно. Но има нещо вярно в това, ако ние намалим производството на електроенергия от въглища в общия микс, цената ще се увеличи, защото тези, които са договорени в момента, се пропускат колко е цената. Ако разберем колко е цената, ще видим как се подреждаме в микса. Защото ще се съгласите – тука виждате един мегават се произвежда за колко часа, а ние продаваме в момента един мегават за 66

лева! (отговаря на въпрос) „Марица-1” – американските централи, говорим и за тях, тук Министерството също пое ангажимента, има доходи, които са абсолютно неадекватни, и искам да ви кажа в един киловат въглища са 2,5 стотинки, а нали знаете за колко се продава навън?

Абсолютно подкрепям част от това, което каза господинът и за договорите, и за това, което се прави. Тази мафия, която е в тази енергетика, съществува от доста дълго време, тя здравата се е окопала. И бъдете сигурни, тя няма да се предаде така лесно. Даже в момента, ние тука си говорим, а тя си прави някъде другите му сметки. Но ние всички трябва да сме наясно, че се вършат кражби, а ние плащаме всичките сметки и тука, той или има интерес да го прави, или живее някъде другаде.

Трябва обаче че при нас положението е изключително тежко и сме стигнали дотам, че вече някои забои са вече закопани, защото умишлено цената беше свалена....

В тази връзка пак казвам: госпожа Хаританова или грип я хвана, или е слънчасала, защото не може да говори така. Съществуват триста варианта, дори и при намалена цена. Изведнъж някой да излезе и ей така, без да е присъствал, вдигаме цената на въглищата, край – вдигаме цената и на електроенергията, после миньорите са ни виновни.

Ние се борим в момента за 0,197 стотинка, разбирате ли за какво става дума? Това увеличение, и начина и тона, с който го каза госпожа Хаританова, будят въпроси, затова ние трябва да поискаме оригиналите.

Г-Н ВЕСЕЛИН ВАСИЛЕВ:

Ама вижте, направете го като предложение и да го гласуваме. Ние нещата ги знаем.

Г-Н ..... представител на миньорите

Аз разбирам, че ги знаете, обаче миналият път като слушах някой говореше за затваряне на централи...Аз разбирам всеки си има нещо в главата, ние всичките сме специалисти във всяка една област, но се надявам, че тези, които сме от тази област, за която става дума, си говорим за въгледобива.

Това, което казваме и продължаваме да го твърдим, е че е нормално 50%, които даваме от общия добив на електроенергията, да бъде 50% в микса цената. Реално погледнато, мощностите във въгледобива са 52 за миналата година с цел да не се увеличават. Ако ние допуснем да намалим евтината електроенергия в микса, то тогава неминуемо цената ще се промени. Не е необходимо кой знае какъв икономист да си, това е кръчмарска сметка.

Г-ЖА БЕТИА ЖОТЕВА: Благодаря.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Може би преди да продължим, да кажа, че като бяхме в мините с колегите, говорихме. Идеята тук е не само да се вдигне цената. Идеята е те да седнат и да видят при намален въгледобив какви разходи могат да се махнат от мината. Там има външни договори, които трябва да се прегледат дали са адекватни тези външни договори, да се прегледа, когато има пониска нужда от въглища, съответно какви други разходи трябва да бъдат махнати. Има договори, които, честно казано, много силно ме учудиха и в момента, доколкото знам, Вие работите точно по това. Т.е., идеята е първо да видим какво може да се махне като разходи и след това да натоварваме гражданите с някакви допълнителни неща, които ще дават цената на въглищата.

Както и миналият път говорихме, много е важно първи всеки да си оправи неговата си градинка и след това да почнем да гледаме навън. Аз много се радвам, че там срещнахме разбиране и че вече се работи по това.

Г-Н ВАЛЕНТИН ВЪЛЧЕВ, председател на Федерацията на миньорите при КНСБ

Точно както каза господин Министърът, работната група работи, стигнала е до някъде, в най-близко време резултатите ще бъдат на Вашето бюро. Аз също искам да припозная предложението, което направи колегата Топалов. В цяла Европа има един ренесанс на въгледобива. Нормално е, за да бъде евтина електроенергията за българските граждани, 50% от микса да бъдат от въглища. Ние сме тук, за да разсеем съмненията, че видите ли, българските миньори са против гражданите, против гражданските организации и т.н. Ние всички сме в една лодка. Както каза Топалов, всички са на масата, само миньорите са на улицата, само те по веригата са без работа и в Западна България и в Марица-изток. Затова аз призовавам всички, и колегата Топалов каза– един обикновен тон въглища, добит в Марица-изток, колеги, струва 16 лева! Така че българските миньори не са виновни за тази цена на електроенергията. Благодаря ви.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Господин Савчев.

Г-Н САВЧЕВ, търговец на електроенергия

Искам да задам един въпрос към мини „Марица-изток“: бихме ли могли да си закупим въглища, да направим ишлеме, а „Марица-изток“ да изнесе електроенергия. Ние имаме такъв подход, такъв вариант и не виждам проблема да се платят заплатите на тези миньори за три месеца. Малко по-разкрепостено трябва да гледаме на нещата. Но ще трябва да свършим малко работа преди това с профсъюзите.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Да, ето тук има представител на БЕХ, където са мините и ТЕЦ „Марица-2”, така че можем да видим за какво става въпрос.

Г-Н САВЧЕВ:

Ще ми бъде приятно да поговорим след това.

Г-Н ВЛАДИМИР ДЕНЧЕВ, БЕХ:

Аз не съм запознат с искането, но ще го разгледаме и ще разговаряме. Ние по принцип имаме договори с трите ТЕЦ-а и ако има излишък на въглища, не е проблем.

Г-Н ..... , Федерация на енергийните дружества:

Може ли Министерството да ни предостави информация колко от произведената електроенергия за миналата година е отишла за така наречената квота защитени потребители, произведена от ТЕЦ „Марица-изток -2”.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Добре, може би колегите от НЕК ще могат да помогнат. Ако имате някакви предварителни данни?

Г-Н ..... , Федерация на енергийните дружества:

Не, за момента нямам, но на следващото заседание ще имам.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Това го поемаме като ангажимент.

Г-Н ГЕОРГИ НАЙДЕНОВ, от гражданската квота

Понеже стана на въпрос, че мога да представя технически разработки, в тази връзка бих искал да ви уверя, че фирмата, която в Раднево прави от въглероден двуокис гипс, е немска и го прави с ноу-хау. (оживление в залата) По принцип такава технология има от българин, който прави гипс от въглероден двуокис. Не вярвам, че този отрасъл може да се закрие. Българин предлагаше (той е работил в САЩ 35 години) Георги Зикин се казва, и са тествали горива и антидестилатори от 123 до 151. От въглища могат да се разработват такива горива. Пробвали са ги и в ТЕЦ „Марица-изток” с тези негови колеги, професори, които горива са ...дори и торф (знаете как пуши торфът).

Отделно за топлинните централи са направили това, което обясних на господин Министъра..., направили са от минус ....нещо, което не съществува никъде по света. Имаше редица саботажки, поради което, пак обяснявам – ние сме на световно ниво. Към тази турбина можем да си

направим ВЕИ, което при - 50° да черпи топлината от околната температура, да я конвертира в електрическа енергия 800-900% от тази енергия дава възможност на аеронавтиката, космонавтиката, като намалява с 800% на горивото.

Значи имаме нова ера в енергетиката. Японците, когато откриха газови кенати (?), пак има разработка от същия професор газови кенати в Манхайм, на 12 март са обявили и са на седмото небе – първи в света! И патентите им са от САЩ.

Така че за бедна държава не може да се говори. Институтът по океанология - Варна обяви, че са намерили газови хидрати (?) за 400 години. Така че изказването на госпожа Хаританова, господин Семерджиев знаеше за газови хидрати, така че цари пълен хаос, хора, които са колоси, ние ги подминаваме – за това става въпрос. Няма активна държавна политика. Да се седне на масата и да се каже – този човек е качествен, няма да го мачкаме.

Но мога да ви кажа със сигурност – енергийна престъпност и ще го докажа по-нататък и за договорите в Марица-изток.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Ами докарайте го този човек тук на масата.

Г-Н ГЕОРГИ НАЙДЕНОВ, от гражданската квота

Ама той почина в 2009 г.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Тогава някой, който разбира от тази технология.

Г-Н ГЕОРГИ НАЙДЕНОВ, от гражданската квота

Да, би трябвало да има посещения и т.н. Благодаря ви.

Г-Н ВЕСЕЛИН ВАСИЛЕВ, квота на протестиращите „Освобождение”

Искам да Ви помоля на следващото заседание с пълномощието на господин Министъра да попитате госпожа Хаританова да ни даде информация за последните 3 години и половина имало ли е в ДКЕВР прокурор, който се казва Найденов и телефонът му започва с три осмици, който е казвал на колко да бъде увеличаван на всеки бранш тока.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Но телефоните на половин България започват с три осмици. (оживление в залата)

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Тук има представител на ДКЕВР, който мисля че си записа.

Г-Н ВЕСЕЛИН ВАСИЛЕВ, квота на протестиращите „Освобождение”

Второто ми предложение е за следващото заседание да направите запитване в ТЕЦ-Варна какъв процент участие е имал в микса, колко е работил, какви цени са плащани, включително и за почивките и тогава експертите да си направят преценка за какво става въпрос, гражданинът колко плаща. Благодаря Ви.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

А нещо във връзка с въгледобива?

Г-Н ВЕСЕЛИН ВАСИЛЕВ, квота на протестиращите „Освобождение”

Тука колегите, които са били на други маси, те ми казаха другите два ТЕЦ-а на каква цена продават тока и държавният на каква цена.

РЕПЛИКА: Кой определя цената на въглищата?

Г-Н ВАЛЕНТИН ВЪЛЧЕВ, председател на Федерацията на миньорите при КНСБ

Аз мисля, че бяхме ясни. Ние въглищата ги даваме на една и съща цена. А вече кой определя цената оттам нагоре, ние не казваме каква е цената, така че не ни приписвайте нещо, което не сме направили ние и нямаме нищо общо.

Г-Н ВЕСЕЛИН ВАСИЛЕВ: квота на протестиращите „Освобождение”

Но не се доизказвате.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР ЗАГОРОВ, КТ „ПОДКРЕПА”:

Аз се доизказвам, но искам да кажа и нещо друго. Тук присъстваме, за да не се заблуждава обществото, че видите ли, че въглищата вдигат цената на електроенергията – за това сме тук, защото това не е така. В това искаме да ви убедим. А кой е сключвал тези договори, аз ви казах: тези, които през целия този превоз, освен да мислят далавери, как да сключат такива договори, са го направили. Така че тези, които отговарят за тези неща, да се види откъде, как стават това. Декларацията на гражданите там – тези хора трябва да се види откъде правят тези отговорни (изводи). Това е нещото, което трябва да се свърши.

Г-Н .....

Значи Вие ме питате за другите, които са го правили досега. В момента нищо че те не работят, те не дават въглища към тях, вие ще видите какъв е договорът, като го отворите, защото и ние гледаме къде какво става.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Договорите са отворени в момента.

Г-Н .....: (говори бързо и неясно)

Ние всички българи пак им плащаме по 80 лева на мегават, нищо че в момента не произвеждаме електроенергия. Единствено ние плащаме в момента въглища, които ние трябва да затворим. Така че като не работят тези централи, електроенергията няма да стане по-евтина. Ние говорим това от 3 години.

Г-Н ОГНЯН ВИНАРОВ от гражданската квота:

След като се направи този анализ, и оптимално да се осигурят количествата, които да осигурят тяхната прехрана, и след като знаем фактите, тук не оспорват нито НЕК, нито БЕХ, че вашата цена от произведените въглища не покачва цената на електроенергията и че ги продават на една и съща цена както на тези, така наречените „Марица- 1 и 3” привилегирани, то не се реализират, господин Министър, тези стойности, ако не работят, защото там, едно от Вашите предложения беше за преразглеждане на студения резерв. Ако те получават, без да работят, ясно е къде отиват нещата. И ние не сме заставали и няма да заставаме граждани срещу миньори! Това искам добре да се разбере.

Но аз, господин Министър, Ви го давам и всички вие можете да си го вземете след това или да го изтеглите от сайта за **Пътната карта на Европа** по отношение енергийния микс и по отношение на съдбата на централите, за които тука 5 години се говори, работещи на въглища и нефта, които са за намаляване на емисиите от тях поне на 80%. Тази Пътна карта ние трябва да спазваме. Тука ще Ви маркирам само това, което е казано. Правете си изводи, защото и България е посочена къде се намира тука.

Потребление на енергия в Европейския съюз в 27 страни, 2010 година от възобновяемите източници е 10% за цяла Европа. Ние надскочихме и си натрупахме едни пари и не само това. Цените не са такива и затова поддържаме онова предложение да се отиде към това нещо –на увеличение на една ниска тарифа за 50-100 лева, да отидем екипи да видим как те как с 30% (в този град пристигат японци, пристигат пари, там горе, при кметовете), да видим как те плащат. Откърнали са се от енергийната система и плащат тока с 30% по-малко при 10% възобновяеми източници. 13% е за цялата Европа и за ядрената енергия. От въглищата са 20%. Не се тревожете. 20% е от природен газ. Трябва да дойде тука шефът на Булгаргаз и да видим там 1 милиард, за които говорихме, няма ги в протокола, къде са отишли, и 35% ... Това е картината на потреблението в Европейския съюз. Благодаря за вниманието.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Благодаря Ви и аз. По точката за мините, това, което според мен ще бъде най-конструктивно, за да вървим наистина към решаване на проблемите, и когато предложението е готово, да го обсъдим всички тука, да погледнем истинските числа, това какво означава за крайната цена на тока, какво означава за мината, като се отиде към намаляване на разходи, по какъв начин това би се отразило през ТЕЦ-те и може би и ДКЕВР да може също да даде тяхното мнение по какъв начин през ценообразуването и защо точно така би се отразило на крайния потребител, ако би се отразило.

Г-Н .....:

Един коментар за ТЕЦ-те, понеже стана въпрос. Дали да разгледаме предложението на колегите от мините, дали те гарантират по-добра цена?

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Това трябва тях да попитате.

Г-Н НИКОЛАЙ НЕНКОВ, миньори, КНСБ:

Казахме, че 50% от електроенергията на страната се произвежда от въглища....(не довършва)

Г-Н ВЕСЕЛИН ВАСИЛЕВ:

Колегата го каза преди малко, но икономиката я няма в държавата, бе. Той ви го каза, това го пишат и експертите, отворете и прочетете.

Г-Н НИКОЛАЙ НЕНКОВ, миньори, КНСБ:

При тази индустриална политика, както казах, 50% от производството на електроенергия да бъде осигурено от въглища, тъй като ние не зависим от никого, суровината си я имаме, българи я работят, данъците са тука, всичко е тук и ние казваме, че ако електроенергия трябва да се произвежда от по-евтин източник, наречен въглища, е представлявало за предходната година приблизително около 48%. С появата на допълнителните мегавата този процент се изкривява и пада. За това нещо, обаче, преди го казах и го обясних, не ви се сърдя. Ако вие работите за пазара, вие самите няма да купите скъпата стока.

Г-Н ВЕСЕЛИН ВАСИЛЕВ:

Трябва да вървим към един разумен дял.

Г-Н НИКОЛАЙ НЕНКОВ, миньори, КНСБ:

Разумният дял за различните страни на Европа е различен. В Полша е 90% от въгледобив.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР ЗАГОРОВ, КТ „ПОДКРЕПА“:

Говорим в една и съща посока, затова подкрепяме вашето предложение 50%, за да бъде поносима цената на тока за гражданите, да не се увеличава, производството на електроенергия да бъде от български въглища, да се добиват от български миньори и изгорени в български централи.

Г-Н ВЕСЕЛИН ВАСИЛЕВ:

На американци.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Да, аз също бих искала мини „Марица-1, 2, 3” да излезе с конкретни предложения за протокола, за да можем следващият път, когато сме готови с анализа за разходите, да можем да го представим. Много ви моля.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Имаме две предложения. Едното е 50% да бъде от въгледобива в микса на електричеството, второто предложение е да се разгледа, когато са готови изчисленията от работните групи, да се разгледат изчисленията.

Това ли са двете предложения?

Г-Н ИВАН ЙОТОВ, Енергиен системен оператор (ЕСО)

Ако може, господин Министър едно уточнение да направя. Разбирам предложението на колегата от ВХИИЗ, разбирам и това, което казаха представителите на миньорите.

По отношение на предложението, към което се стреми колегата, искам да кажа, че Общественият съвет едва ли е над закона и той едва ли би могъл да вземе решение, което да регулира закона. Така че аз предлагам това нещо като предложение да бъде наистина вкарано в закона, но така че да бъде ясно, че то би могло да се случи единствено и само с поправка в Закона за енергетиката. Защото там са написани едни приоритети как се изкупува електроенергията и откъде се изкупува.

Колегата Георгиев, от Софийския университет, който беше поканен и направи една презентация пред Обществения съвет, в която две от графиките казваха точно това нещо. Затова аз подкрепям да бъде това предложението, но да се има предвид и законността, законовата база в момента.

Доц. АТАНАС ГЕОРГИЕВ, СУ „Св.Кл.Охридски”

И ако може да се запише и това, което поисках като информация, да се даде за миналата година общото производство, което описват за защитените потребители, това, което е дошло от АЕЦ „Козлодуй” и това, което идва от възобновяемите централи, за да имаме цялата картина.

Г-Н КРАСИМИР НИКОЛОВ, гражданска квота, от радикалното крило на протестиращите, председател на Комитета за защита на 3 и 4 блок:

Искам да ви кажа от името на протестиращите, че целта на този Обществен съвет е единственото желание на протестиращите, както на тия, които бяха на улиците, така и тия, които стоят вкъщи мълчаливото мнозинство, 90% от българския народ, - единственото им желание е намаление цената на тока.

Аз освен че съм инженер, топлоенергетик, специалност „Атомни електроцентрали”, съм магистър по икономика на ВЕИМ на промишлеността, работил съм цял живот 31 година от най-ниската до най-високата длъжност, включително съм се занимавал с проекта за АЕЦ „Белене”, 3 години съм преподавал икономика на енергетиката, така че резерви в цената на тока има много. Тя може да бъде намалена с повече от 15%, но също така съм противник на рязкото намаляване на цената и смятам, че от 1 юли може да бъде намалена с 7-8 % и след това на другия 1 юли с още толкова.

Как ще се достигне до това? Едната точка е именно това, което разглеждаме в момента – въглищата и разхода на енергия. Колегите казват, че продават въглищата за 16 лв. на тон, (поправят го) да точно това исках да кажа: значи 23 лева въглищата влизат в мегавата, т.е. 1 / 3 от цената на „Марица-изток -2” – най-евтината електроцентрала. Това не е нормално. Въглищата имат много по-голям процент в цената на тока.

Първо, изводът е, че цената на „Марица-изток- 2” може още да се занижи, т.е. да се прегледат договорите, да се види целия списък на средства и да се намалят.

Второто е много по-важно да се видят „Марица-изток- 1” и „Марица – изток- 3” – тези договори казват, че не могат да се променят. Но няма нищо, което да не може да се промени. Всички договори се изменят при изменение на обстоятелствата – икономическите и социалните.

Моето предложение към господин Министър е да се вземат двата договора на „Марица изток” и да се разгледат. Първо, да се предложи на ръководството на „Марица-изток-1” и „Марица-изток-3” да свалят цената до тази на „Марица-изток-2” и по-нататък, когато ще имаме вече Народно събрание, да влезе това нещо и да се промени члена в Закона за енергетика.

Не е нормално една централа, която са три една до друга, имат еднакво производство, еднаква технология, ползват еднакъв..., еднакъв каолин и да ни избудалкат нас...Съвсем реално е от 63 лв. до 130 лв. и за 70 лв. да имат производство и това са над 360 милиона лева. Питат хората къде са отишли техните 500 милиона, които са откраднати? Отишли са там. Значи ние имаме българско производство, а даваме пари на чужди фирми. Хубаво, но ние трябва да гледаме нашето производство...След като тези централи слязат на нормална цена, а нормалната цена е 260 лв. от

нашия Маришки басейн, при производство при 60 лв. ток. Знаят специалистите, че имаме право и нямаме никакви технически проблеми да изнасяме за Турция ток, знаят, че хората от Унгария изнасят за Турция, а ние не използваме тази възможност – защо?! И това го знае всеки нормален икономист.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Да смятаме ли, че Вашето конкретно предложение е всъщност да променим договорите с „Марица-1” и „Марица-3”?

Г-Н КРАСИМИР НИКОЛОВ, гражданска квота, от радикалното крило на протестиращите, председател на Комитета за защита на 3 и 4 блок:

Задължително!

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Това можем да го запишем в протокола. (Г-н Красимир Николов потвърждава). Благодаря.

Реплика: и за връщане на Вашите комисионни. Ти разбираш ли какво ще стане?

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Хайде да се въздържаеме от политически коментари и да решаваме проблемите. Мога ли да използвам за 2 минути, преди да минем към Вашите коментари. Тъй като си записваме точки, да не изглежда, че на Съвета само си ги записваме.

Може би трябваше да започнем с това: какво свършихме по точките от миналия път?

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Миналият път приехме с консенсус 4 решения.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Да. Първото решение беше да се започне да се говори за отпадане на клаузата за търговска тайна при всичките договори. Това вече е направено от страна на НЕК, които са в ръководството на Министерството. Вече имаме 191 договора, които публично оповестени, включая договорите на ТЕЦ Марица-1 и ТЕЦ Марица-3, които бяха така добри да се съгласят с отпадането на търговската тайна.

Има още няколко договора, за които не сме получили отговор, не сме получили и отказ. Разбира се, всеки има право да откаже. Приготвили сме един списък с всички договори, които НЕК е сключил и съответно какъв е

статусът на всеки един от договорите. Процесът продължава, но първите 190 договора вече са отворени.

Помолили сме и колегите от Електроразпределителните дружества да направят същото с договорите, които са директно към тях. Може би да Ви дам думата да кажете докъде сте стигнали в този процес с Електроразпределителните дружества.

Г-Н ГЕОРГИ СТЕФАНОВ (ЕРП)

Националната електрическа компания вече си е дала съгласието за разсекретяване, така че техните договори се публикуват. По отношение на производителите, които са крайни на нашата мрежа, досега не сме получили съгласие за това. В следващите дни ще анализираме това, като поискаме аргументация.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Благодаря. Втората точка беше Електроразпределителните дружества от ВЕИ сектора и ЕСО да направят една група за решаване на проблема с ограничаване на производството на електрическа енергия от ВЕИ, с прилагането на закона, с всичките тези промени, докъде сме стигнали там?

Г-Н ИВАН ЙОТОВ (ЕСО):

В сряда имахме заседание, попитах електроразпределителните дружества, доколкото разбирам, да, съгласни са, така че предстои да я направим съвместно.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Доколкото знам, там има една инициатива в реално време да се показва производството.

Г-Н ИВАН ЙОТОВ (ЕСО):

Разбрахме се за това на срещата. Наистина ще има всеки ден една графика, която ще показва производството в различните електроцентрали, но тя ще бъде с два дена закъснение, тъй като все още в ЕСО постъпват със забава от 2 дни данните от производството на фотолтаиците, присъединени към две от електроразпределителните дружества, но колегите от ВЕИ казаха, че и така за тях е добре.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Третата точка беше изработване на презентация от миналия път. Получихме ли презентацията?

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Получихме презентацията и корекциите, които са нанесени, са на сайта.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

И четвъртата точка беше анализ на съвместимостта на Управителните съвети. Работих по това, знам, виждам въпроса и Ви обещавам да седнем с Вас в понеделник или вторник да видим тези точки за съвместимост и за следващия Съвет вече да имаме анализ.

Инж. ИВАН ВИНАРОВ, от гражданската квота:

Аз имам една бележка, която с г-жа Жотева я споделих, че в България около 40-42% е производството на електроенергия от въглища. В другата голяма част преобладава производството от природен газ и също ядрена енергия, а от тях почти няма централи. Затова настоявам днес, както миналият път го изказахме, в протокола го подписах, но го няма записано, да дойде другият представител, който е важен, като енергиен източник – природния газ. Там бяха обявени миналата година за едни икономии от премахване на посредниците, от намаляване цената им миналата година с 11%, за тази година с 22%, общо 720 милиона долара и 1 милиард и 80 милиона лева.

Нас силно ни интересува къде потънаха тези 1 милиард и 80 милиона лева, на който въпрос могат да отговорят двама души – а мисля, че изпълнителният директор на Булгаргаз ме доведе тук на Министъра да представи договора му с Газпром-Русия и да се разкрие истината, тъй като от това се предопределя намалението или увеличението на цената, което миналата година му направиха на електрическия ток.

Много настояваме другият път да бъде поканен Изпълнителният директор на Булгаргаз.

Г-Н ВЛАДИМИР ДЕНЧЕВ, от БЕХ:

Ние поискахме от Български енергиен холдинг да се представим пред Булгаргаз, поискали сме разрешение от Газпром за представяне на договора, такова ни е отказано, заради конфиденциалната клауза. Ще ви представим...на по-късен етап.

По отношение на ценовата компонента на природния газ за електрическото, на миналото представяне на презентацията се видя колко от централите са на природен газ и каква е тяхната част в ценовия микс. Така че тук се спекулира, че с 1 милиард намаление на цената ще се получи намаление на цената на електричеството.

В преобладаващата си част природният газ, който функционира в България, не е за производство на електричество.

Г-Н.....

Това какво общо има като компонента в електричеството?

Г-Н АЛЕКСАНДЪР ЗАГОРОВ, КТ „Подкрепа”

Природният газ отива в този ТЕЦ, в който се произвежда топлинна и електрическа енергия.

Г-Н .....

Значи такава калкулация колегата от НЕК я направи в подробна справка. От това, че с 7 % се е намалила цената на природния газ, не означава, че с 7% ще трябва да падне цената на електричеството.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ: Да.

Г-Н .....

Нека не коментираме други неща, за да затворим точката. Оценяваме предложението, което направи колегата – да бъдат преразгледани договорите на „Марица 1” и „Марица 3” и да бъде увеличена цената на въглищата от мини „Марица-3” с толкова, с колкото мините да бъдат изправени на крака, за да не фалират. Благодаря Ви.

Г-Н КАМЕН ТОДОРОВ, гражданска квота

Искам да обърна внимание на един въпрос, който няма как да заобикаляме, вместо да говорим за увеличаване на производството и на разглеждане на договорите, което е задължително, но няма да имаме развитие, ако не обърнем внимание на онзи процент, който отразява енергийната ефективност, който не е на последно място в Европейския съюз. Колкото и нови производства, централи да отворим, както ако не разрешим договора за присъединяване на блок Трети и Четвърти, ако ние не подобрим енергийната ефективност, сме обречени, защото цената на тока зависи и от тази енергийна ефективност. Това е разковничето и ако искаме да подобрим ефективността и да разберем къде са отишли тези милиарди, една от стъпките, които трябва да направим, е закриването на Българския енергиен холдинг, който не отговори на идеята, за която беше създаден. И по тази причина, ако искаме да стигнем до истината, това го искахме гражданските организации в 2002, 2003 година, защото беше ясна функцията му, за скриването именно на тези договори, които бяха сключени. Благодаря ви.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Прощавайте, Вашето предложение за протокола е да закрием БЕХ?

Г-Н КАМЕН ТОДОРОВ, гражданска квота

Да, закриването на Българския енергиен холдинг, който е ясно че в рамките на мандата на това правителство може би няма да стане, но да започне процедурата.

Г-ЖА МАРИАНА ХРИСТОВА, гражданска квота

Понеже не стана ясно, понеже ние искаме такъв анализ на производствените цени на абсолютно всички сектори. Нас ни интересува как се образува цената на всяко едно място.

Искаме да знаем тези нарушения, които видяхме, че са установени, средствата кой ще възстанови, защото тези неща са извършени. Говорим за 534 милиона, които са заминали само с разчетите на тези 33 ЕРП и на всяко едно ЕРП, има ли начин да се върнат и т.н.

Тези неща трябва да станат абсолютно прозрачни и не трябва да има предпочитание към един, втори, трети сектори. Ние трябва да разглеждаме всеки един, за да има равнопоставеност.

Все пак енергетиката е сектор, който работи дългосрочно. Не може да се прави нещо сега, без да се държи сметка какво ще се случи след 10 години. Имаме някакви тенденции, ясно е, че някой все някъде ще бъде пострадал – дали миньорите ще бъдат натиснати, дали ВЕИ-та ще бъдат натиснати, дали гражданите ще бъдат натиснати, това вече трябва да стане ясно на хората. Трябва да се знае какви са източниците на компенсацията още сега, на момента, във всеки един от сегментите и след това вече да се знае какво правим нататък.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Абсолютно съм съгласен. Само да кажа, че тези анализи започват към европейските комисии - във вторник към Световна банка, колегите от ВЕИ, НЕК и от Министерството, както и колегите от ДКЕВР работят по модел цялостен на енергетиката, за да се види, ако се пипне примерно цената на въглищата, как се отразява на крайната цена на тока. Това нещо ще стане, просто само да чакаме, не искаме и затова започваме с горещите теми, които са по различните сектори, по това, което гражданите виждат и което ние виждаме в енергетиката, за да добием представа къде са най-горещите места, какви са най-големите проблеми, преди да стигнем до цялостния анализ, за да можем по-лесно да преминем през него. Заповядайте.

Г-Н НИКОЛА НИКОЛОВ, фотоволтаични централи:

Благодаря. Аз имам само един кратък коментар, едно предложение. Ако погледнем договорите на „Марица-изток -1” и на „Марица-изток -3”, виждам, че има ескалация в цената на електроенергията, подавана от тях, свързана обаче с цената на въглищата. Слуховете говорят, че те не са

обвързани, в смисъл, че цената на въглищата е по-ниска от ескалацията, предвидена в тези договори за електроенергията. Това пряко ощетява и миньорите и въгледобива.

Аз мисля, че трябва да видите и да обърнете сериозно внимание на този факт и ако е така, да се коригират вероятно с решение на ДКЕВР на всички надвзети пари, и да се потърси отговорност как така се е случило, че ескалацията на цената е по-голяма от ескалацията, предвидена в техните договори. Имаме възражения от НЕК и ВЕИ сектора. Знаете, че тази година Федерацията за въглеродните емисии предвижда 383 милиона лева разходи и инвестиции от конвенционалните, за да могат те да получат безплатните емисии.

В същото време, ние като ВЕИ производители сме спестили 6 милиона тона въглероден двуокис, което е за цяла година е съизмеримо с безплатната квота.

Ние предлагаме тези спестени от нас емисии, понеже в момента не служат за нищо, а са екологичен капитал, да ги предоставим на конвенционалните производители на електроенергия, за да могат те да са конкурентни на пазара и също да предотвратим затварянето им. Благодаря.

КРАСИМИР НИКОЛОВ, гражданска квота:

С корупцията в енергетиката можем да се борим единствено чрез цената. Както знаете, корупция има на всички нива – от най-високото до най-ниското, като се започне от началник отдели в министерствата, отделните предприятия и в отделните министерски структури и БТЕВН. Как можем да се борим с корупцията, тя не може да изчезне като с магическа пръчка. Единственият начин е постепенно намаляване на цената и спиране на средствата, които могат да бъдат ограбени.

Моето предложение е печалбата, която смята ДКЕВР, съжалявам, че я няма г-жа Хаританова, да бъде разчетена тази печалба до нула на всички електропроизводствени предприятия. В момента се смята, примерно АЕЦ „Козлодуй“ НЕК работят с 1% печалба, така смятат те, обаче ЕРП-та работиха с 16%, сега работят с 12%.

Аз от години предлагам и чл. 23 от Закона по енергетика го изисква това нещо – да бъде еднакво отношението към всички електропроизводствени предприятия, за да имат хората доверие. Сега го няма това доверие и хората излизат на улицата. И процентът на печалбата да бъде нула за всичките електропроизводствени предприятия от 01.07.2013 г. и така да разчита ДКЕВР.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Точно след една минута започва Рекламния блок на Канал 3, за което аз бих предложила почивка. И затова ви давам една минута. Искам да

попитам има ли други предложения? Да, слушам Ви. Надявам се да сме свършили с българския въгледобив.

Г-Н САВА МИТОВСКИ, от „1-ви ноември“:

Това е свързано с милиони, защото е ясно, че микса се подбира. И питам ви, производители, цената е еднаква – 10-11 стотинки...И затова питам Ви, г-н Николов, да оставим печалбата, тя е еднаква за всички, Вие ходите по Европа, там е 6%. Тези договори, не знам къде сте ги публикували, те са празни, те не носят задължения за нищо, така че всичко е в ръцете на ДКЕВР, ако им се намали нормата за възвръщаемост, те вървят към по-висок клас.

Господин Райков поиска проверка на нашата енергетика. Ние там имаме толкова много специалисти и аз настоявам при проверката да бъдат включени в тези европейски комисии български енергийни специалисти, ако трябва, ще ги предложим.

И въпросът ми е: защо се появява Европейската комисия при Държавната комисия и отворения пазар?

И последно, господин Министър, искаме прекратяване лиценза на Електроразпределителните дружества. Сега разбирам, че господин Семерджиев е внесъл убийствен доклад в 2010 година в Комисията по енергетика и ДКЕВР е внесъл експертен доклад, където са изброени хиляди нарушения, просто няма нещо, което да не е нарушено. Цифрите са ужасяващи! Какво значи изчисления върху 1 милиард електроразпределителните дружества 10 тона са придобили. 10 милиона разпределете ги, 6 милиона разходи за външни услуги – кой е разрешил?

И предлагаме: след отнемане на лиценза на ЧЕЗ и да се проверят сметките и на други. Наказателният кодекс е ясен – конфискация! Благодаря Ви.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Аз също благодаря. Почивка до 3 часа.

СЛЕД ПОЧИВКАТА

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Да продължим със следващата точка, която беше за Общите условия на електроразпределителните дружества, освен ако няма друго предложение.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР ДИМИТРОВ, гражданска квота

Имам предложение: ако може да бъде включен в следващото заседание на Обществения съвет представител на ДКЕВР.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Тук има представител, но не е официално представен. Процедурно предложение ли е?

Г-Н ГЕОРГИ НАЙДЕНОВ, гражданска квота

Общите условия, които съществуват за електроразпределителните дружества се водят по неравностойни клаузи, които не съществуват в момента. Бих искал да обясня откъде съм взимал информацията, в която при отворен пазар цената е постоянна.

И още в 2002 година, да ви посоча началото на реформата в енергийния сектор и отражението ѝ върху потребителите. На стр.95 пише, че трябва да съществува договор между двете страни със задължения и права и там са вече Общите условия, които се преподписват от двете страни. Т.е., от 2002 година потребителите са ограничени по отношение на своите права при липсата на договор с електроразпределителните дружества. В този обхват попадат по Директива 2004/22 ЕО попадат и вода, ток, газ и топлина, всички тези, които се измерват към границата индивидуални измервания, реални измервания, по-точно и затова тези общи условия в момента са невалидни.

С това искам да Ви обясня, че ние спрямо европейските изисквания, как да го кажа, поддържам казаното от госпожа Христова. Трябваше да наложат договорна цена на ДКМ от Комисията за защита на потребителите, трябваше да наложат отдавна договори с условия. И колкото по-спешно се либерализира пазарът, толкова по-добре. Благодаря.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

За миналото няма как да отговаряме, там си има други държавни структури, които се занимават с миналото и нарушенията.

Предлагам да се фокусираме върху бъдещето и да обсъдим какво предлагам Електроразпределителните дружества, какво предлагат в разходите, така че да направим едни договори, в които всички да се чувстват еднакво щастливи или еднакво нещастни.

Давам думата на Електроразпределителните дружества.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР МАСЛАРСКИ:

Уважаеми господин Министър, Александър Масларски съм, член на Комисията за защита на потребителите. Предлагам, ако искате да започна първо аз, считам, че е по-удачно.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Да, добре.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР МАСЛАРСКИ:

Добър ден и от мен! Уважаеми дами и господа, уважаеми колеги, Господин Министър!

Комисията за защита на потребителите е държавна комисия, чийто принципал сте Вие, Министърът на икономиката, енергетиката и туризма. Ние сме единствения специализиран държавен орган в областта на потребителската защита.

Въпреки, че функционира като такава и черпи пълномощията си от Закона за защита на потребителите, по който Комисията е конструирана, в много специфични икономически дялове и социални дялове като образование, здравеопазване, както и в сектори на икономиката, в които държавата е допуснала със закон да има търговци, които заемат монополно положение или имат възможност за такова, са създадени специфични регулаторни контролни органи, на които също по специален закон са вменени задълженията в защита на българските потребители.

Аз досега не съм взимал думата, тъй като Комисията за защита на потребителите не е регулатор и за добро или за лошо, Комисията няма компетентност по отношение на ценообразуването на електрическа енергия. Но Комисията има задължения по две директиви, ориентирани към българското законодателство, а именно директивите за неравноправно договорени ползи, както и за нелоялни търговски практики, по които КЗП осъществява надзор върху целия вътрешен пазар и включително върху работата на електроразпределителните предприятия.

За съжаление, за тези две заседания на Съвета аз бая повиших своята експертиза в областта на енергетиката и се убедих в старата максима, че познанията само натъжават.

Но, ако трябва да се върна в полето на потребителските права и по-скоро в тази правна проблематика, ще ви кажа, че субектите, които участват, са същите и картината всъщност не е добра.

Комисията за защита на потребителите в свои заседания - бих искал да направя едно обобщение, т.к. мисля, че това е важно както за присъстващите, така и за цялата българска общественост – да поясня, че КЗП е правоприлагащ орган, тя не правораздава като съдът, тъй като нейните решения не се скрепени със силата на държавната принуда. Т.е., решенията на Комисията не могат да бъдат ревизирани по някакъв принудителен ред по-скоро, тъй като в съвременния свят са такива пазарните отношения, че тази равнопоставеност, която е заложена в гражданското право, се казва, че те са автономни, равнопоставени и в своите отношения могат да сключват всякакви договори помежду си и т.н., стига да изразяват тяхната воля. В съвременните условия не само в България, но и в света, се оказва, че потребителят бива принуждаван от някои договори, особено с търговци, които заеха някакво господстващо монополно положение, т.е. тук неговата воля няма никакво значение, тъй

като не вярвам някой от вас, който не харесва някоя клауза, някакво условие, да каже, че не е съгласен и е успял да договори някаква индивидуална клауза, както и не вярвам, че някой ще каже, че няма да ползва услугата електричество, вода или отопление. Но ние сме принудени да ползваме тези публични услуги.

По какъв начин съвременните законодателства се опитват да защитят потребителите при тези условия, тъй като те не могат да бъдат равнопоставени, защото търговецът разполага с много по-голяма както правна, така и икономическа експертиза, и той диктува условията. Поради това държавата със своите нормативни актове се опитва да намери някакъв начин да се намесва в тези договорни облигационни отношения като императивно вменява едни задължения към търговеца, които, ако не бъдат изпълнявани, Комисията за защита на потребителите има два варианта – да налага санкции, които в повечето случаи са малки и нямат никакъв дисциплиниращ нито възпиращ ефект – или като е в случая за неравноправни клаузи, ако Комисията прецени, че това е неравноправна клауза и да отправи апел да я отстрани и ако не я отстрани, завежда колективен иск в съда, където очаква българският съд да въздаде правосъдие и да обяви тази клауза за неравноправна, или за нищожна – т.е. вземате си договора и задрасквате тази клауза.

Комисията до този момент се е произнесла по няколко такива неравноправни клаузи, ако желаете, мога да се спра на всяка една клауза, но бих желал да ви кажа какво се получава на практика. Българският съд се произнася, че същата клауза е нищожна, в диспозитива на съдебното решение изрично фигурира разпореждане към търговеца да заличи тази клауза в Общите условия, както и да направи публично достояние това заличаване. Обаче се оказва, че някой от тези обекти не се съобразява с тези съдебни решения. Тогава Комисията отново сезира българския съд за отказа за изпълнение на това решение, за да може съдът, постановил това решение, да започне да налага глоби, защото за съжаление единствената санкция, която може да изтече към ЕРП-та, е да им бъде наложена една глоба до 50 хиляди лева и да бъде налагана тази глоба, докато не отстранят тази нищожна клауза и не обяви това пред българската общественост.

Но какъв е смисълът КЗП да води тези дългогодишни съдебни битки, господин Министър, до 2-3 години, когато съществува един друг регулаторен орган, като Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, която по Закона за енергетиката има пълномощия да изменя, променя и отменя Общите условия на ЕРП-та. Т.е., не би ли следвало, след като Комисията за защита на потребителите се произнесе, че дадена клауза според нас е неправилна, съдът ще информира и ДКЕВР, същата ДКЕВР поне да отговори, че счита тази клауза за неравноправна, да я отстрани, т.е. да се mine по един бърз административен ред, така че потребителските

права да бъдат защитени много по-бързо и с много по-малко разходи за държавата?

Нещо повече, ние в момента изпращаме писма до Държавната комисия по енергийно и водно регулиране, с които уведомяваме за решението на българския съд и приканваме тези точки от Общите условия да бъдат отстранени. Със същите писма приканваме и ЕРП-та, на които получаваме отговори: „ама ние сега, да се впуснем в обсъждане на нашите условия и т.н.“

Колебаех се дали да го кажа, но мисля, че на този форум в момента сме се събрали да си кажем нещата с истинските им имена. Мога да ви кажа какво е взаимодействието между двата държавни контролни органи. Правя въпрос, писмо от Комисията, което е подписано от нашия Председател на Комисията и получаваме отговор от ДКЕВР, подписан от експерт, т.е., председателят на Комисията за защита на потребителите коментира и обсъжда проблематиката с експерт от ДКЕВР, което мисля, че, как да ви го кажа, не е продуктивно, да не кажа, че не е колегиално.

В Закона за защита на потребителите е разписана и институцията Национален съвет за защита на потребителите, който следва да бъде свикван минимум три пъти годишно, т.е. поне веднъж на 4 месеца. Такъв съвет до този момент Вашите предшественици не са свиквали нито веднъж, а на този Съвет присъстват представители както на отделните министерства на земеделието, на икономиката и т.н., както и неправителствени организации. Ако би заседавал този Национален съвет, тази координация и взаимодействие между контролните органи нямаше да виси във въздуха. Това е, що се отнася до неравноправните клаузи.

Що се отнася до потребителските жалби, трябва да имате предвид, че Комисията за защита на потребителите може би да прозвучи нескромно, но ние на практика представляваме едно административно производство, една административна фабрика, защото на година получаваме около 17 хиляди потребителски жалби, по всяка една от тези потребителски жалби ние по закон сме длъжни да образуваме производство по тяхното разглеждане, издали сме 4 хиляди наказателни постановления, с няколко милиона събрани санкции. Трябва да заявя, че няма друг български контролен орган, който да измерва и да издава наказателни постановления в петцифрени числа. Да се върнем на въпроса за потребителските жалби.

Когато коментирахме Закона за енергетиката, казахме, че е необходима санкция на Народното събрание, а такава до момента няма, то редът и процедурата, по която се разглеждат потребителски жалби, се извършва по една наредба, приета от Министерския съвет, т.е., нейното изменение е в пълномощията на сега действащото служебно правителство. Когато потребителят е недоволен и счита, че цената на стоката му е завишена или че е недоволен от измервателното му устройство и счита, че то не измерва правилно потребения от него ток, или има чести

прекъсвания на електричеството и му горят някакви битови уреди, този потребител често пъти пуска жалба до нас и ние съответно представляваме функция на една пощенска комисия, която изпраща по компетенция на ДКЕВР. Но какво се оказва по тази наредба?

Задължителна предпоставка един потребител да пусне и да бъде разгледана една потребителска жалба, е съответното ЕРП-то да задейства становище. Т.е., ако няма потребителят становището на ЕРП-то, на неговата жалба не се дава ход. Ако се получи пък становище от ЕРП-то, ДКЕВР просто взема това становище, и го препраща на потребителя, с което цялото производство по разглеждане на потребителската жалба приключва. Т.е., няма никакъв физически контрол от страна на регулатора, когато потребителят е недоволен от качеството, ДКЕВР да се ангажира със своите специализирани лаборатория или с Държавната агенция по метрологичен и технически надзор да провери изправността на уреда или да измери качеството на локалното напрежение, както и да установи броя на прекъсванията по мрежата.

Единствено меродавно е становището на ЕРП-то, така че по този начин на българския потребител на практика е отрязана всякаква възможност по административен ред да му бъдат възстановени неговите права.

Моето предложение е да се направи една експертна група, независимо дали ще бъде към Вас, Господин Министър, или към ДКЕВР, нека в тази група да участват необходимите експерти, които притежават експертиза за това нещо и ако има възможност, тази Наредба да се промени и да се започне усилено да се работи по потребителски жалби, така че действително българската общественост да получи реална представа какви са проблемите на българския потребител.

Що се отнася до Общите условия, предложението ми е същото.

Колеги от ДКЕВР, предлагам Ви, може срещата да бъде само между двете институции, предлагам Ви да обръщате внимание на това, коя клауза Комисията за защита на потребителите счита, че е неравнопавна или не, произнасят се и Вие, ако смятате, че клаузата е окей, тогава да се обръщаме към българския съд и да водим дългогодишни битки.

Но ако Вие считате, че тази клауза по някакъв начин поставя българския потребител в някакво неравностойно положение, Законът Ви дава тези пълномощия въпросната клауза да бъде заличена от Общите условия на ЕРП-та.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Благодаря Ви. Бих искала да дам думата на гражданската квота, защото Вие бяхте много активни и по Ваше настояване включихме тази точка.

Г-Н ОГНЯН ВИНАРОВ, гражданска квота

Благодаря. Огнян Винаров, от гражданската квота.

Уважаеми Господин Министър,

Имам едно предложение да се създаде една работна група, в която да участва както Асоциацията „Активни потребители”, така и нашият представител Георги Найденов, който показва, че е много добре запознат с тази материя, да ни представя в Комисията за защита на потребителите. Мисля, че с една такава работна група по-рационално би се стигнало до едно проекто-решение, което да бъде одобрено на следващото заседание.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Само едно допълнение, може би и дружествата трябва да участват там. (оживление в залата).

Каква е целта на работната група?

Г-Н ОГНЯН ВИНАРОВ, гражданска квота:

Целта е да подработи онези моменти, които не са спазени по европейските нормативни документи, както и дефектите, за които спомена преждеговорившия, за това, че потребителят с един отказ и бездействие, несъответно реагиране на ДКЕВР, като праща един отговор на ЕРП-то и се приключва с преписката, а другото е безконечни дела. Трябва да имаме някакъв национален проект за подобряване на този документ.

Г-Н МЕТОДИ МИТЕВ, гражданска квота:

Казахте, господин Министър за бъдещето. Догодина, декември месец изтича един давностен срок по Закона за енергетиката, в който срок ЕРП-та трябва да са изкупили всички съоръжения по електропреносната мрежа. До този момент те не са го направили. С изтичането на този давностен срок ще загубим около 2 милиарда лева.

Имам едно предложение – нека да почнем дебатите върху цената на тока от този момент нататък, а не да реагираме след 1 юли, когато ще ни поставите пред свършен факт.

Говорихме с колегите от КНСБ, готови сме на една обща среща в рамките на които госпожа председател заяви вчера.

Г-ЖА МАРИАНА ХРИСТОВА, гражданска квота:

Пред мен е отговорът на Обмудсмана на жалбата на протестиращите, в която има доста добър анализ на неравнопоставените клаузи вътре договорите на ЕРП-та.

Много Ви моля, дайте да не вкарваме гражданите в излишни разходи, да се обвързват с адвокати и т.н., при положение че имаме държавни структури, които работят и са запознати, т.е., Сметна палата, Омбудсман, Комисията за защита на потребителите и всички тези

институции, които ние подозираме, че работят по контрола, ако обичате, да се съберат на едно място, първо да изчистят с ЕРП-тата всичките недостатъци, които са известни на регулиращите органи и едва след това да става гражданският дебат. Става ли така?

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Т.е., Вашето предложение е за двуетапна работа – първо да се изчисти това, което знаем,

Г-ЖА МАРИАНА ХРИСТОВА (прекъсва):

Значи ние някои неща със сигурност си знаем, ние сме пусkali много жалби, както виждате колегите тука са пусkali много жалби, Омбудсманът е запознат с много неща, Сметната палата, нека това, което предварително се знае, да бъдат почистени предварително всичките тези договори и едва оттам насетне да продължим да разговаряме с юристите по тях.

Г-ЖА ЕЛЕНА ГОЦЕВА, представител на Асоциацията на потребителите

Когато се разглеждаше изменението на Закона за енергетиката, в най-съществената част бяха променени правомощията на ДКЕВР, тогава Асоциацията на потребителите предложи, когато ДКЕВР разглежда Общите условия, пред да бъдат одобрени, да се получи задължителното становище на КЗП по компетентност и на КЗК също по компетентност, тъй като и двата регулатора също разглеждат тези Общи условия в сферата на своята компетентност и разбира се образува производства, след това санкционират, текаат съдебни процедури, но пост фактум.

Идеята ни беше, че ако се изчакат становищата на тези два органа, щеше да се получи една административна икономия. Не се разбра това от Министерството на икономиката това наше предложение, мисля че обаче не е задължително законът да бъде възпроизведен, това е можело да се реализира и по линията на добрата административна практика и тогава нещата превантивно ще бъдат отстранени.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Т.е. става въпрос да се промени това Постановление на Министерския съвет за потребителските жалби и да вкара, тъй като ДКЕВР не са наши подчинени, затова не знам точно как ние да го налагаме.

Г-ЖА ЕЛЕНА ГОЦЕВА, представител на Асоциацията на потребителите

Става въпрос преди ДКЕВР да разглежда Общите условия просто да получи становището на тези два органа.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР МАСЛАРСКИ, Комисия за защита на потребителите

Само ако позволите, госпожо, една реплика към Вас. Искам да Ви кажа, защото Вие казвате „нека първо държавата...”. Нека първо да се разберат, в смисъл ние да не се занимаваме с това нещо. Имайте предвид че, не знам дали съм правилно разбран, но Комисията има такива компетенции и ние сме завели колективни иски срещу ЕРП-та, водили сме съдебни дела и сме ги осъдили на висша инстанция и въпреки това тези ЕРП-та и въпреки това самите ЕРП-та не изпълняват съдебното разпореждане! (колективно обсъждане).

Г-Н ПЛАМЕН СТЕФАНОВ:

Нека който е компетентен, да работи със съдиите, ние да продължим да говорим по цените.

Първо по отношение на тази Наредба за лицензиране, която е наредба на ДКЕВР, която беше обнародвана предния петък. Смятам, че Държавната комисия приема едно към едно нашите становища, които ѝ изпращаме, имаме статистика за броя на заведените жалби и каква малка част от тях са приети за основателни, където на потребителите са уважени жалбите, така че това беше така просто, за да се приемат едно към едно становищата по жалбите, нямаше да има неоснователни жалби, а това не е така.

Също така по отношение на твърдението, че потребителите били принуждавани да сключват договори с нас при тези Общи условия, че били нарушавани европейските директиви. Да кажем, че са нарушени европейските директиви, означава да кажем, че България не транспонира правилно законодателството си спрямо европейското законодателство, защото нашите Общи условия са разработени съгласно Закона за енергетиката. (реплики: не е точно така).

Разбира се, склонни сме, били сме открити за диалог, имаше предложение на предишното заседание за публикуване на Хартата на потребителите, разбира се, че това е нещо, което ние можем да изпълним.

По отношение на Работната група, да ние винаги сме отворени за работна група, но искам да припомня, че процедурата съобразно Наредбата за общите условия е максимално открита и прозрачна, тя предвижда провеждане на обществено обсъждане, където каним всички представители на гражданските организации, изрично, както и Комисията за защита на потребителите.

Последно Общите условия, които гледахме, на договорите на производителите от възобновяеми източници – 40 страници становища, които са подадени от производителите, дадени са на ДКЕВР с всяко едно нещо, което е пристигнало, така че всичко това е гарантирано, че ще бъде и в предстоящото обсъждане на Общите условия за потребителите. А те

предстоят съвсем скоро, даже поредното дружество, колегите от ВИЕН беше проведено и са публикувани Общите условия. За ЧЕЗ предстои след 10 дни. Общите условия за електроразпределителната мрежа бяха днес публикувани на сайта ни, така че към средата на май ще бъде общественото обсъждане, където всеки е поканен да даде становища, гарантираме, че те ще бъдат отразени едно към едно в доклада, който ще бъде подаден към ДКЕВР.

Всъщност последното нещо, смятам, че това, което беше казано от Комисията за защита на потребителите, да, водим дела, загубихме по отношение на неравнопоставените клаузи, но смятам, че всички други решения на съда сме изпълнили, публикували сме решенията в национален ежедневник, на интернет страница. Всички дружества са прекратили ползването на тези клаузи, както и в новите проекти в условията, които сега са качени, те са отстранени.

Също така дойдоха две писма от Комисията за защита на потребителите, едното, което те считат за неравнопоставено, обаче до приключване на спора по жалбата не бива да прекъсваме захранването, с това ние сме съгласни, ще го приемем, ще бъде отразено. В момента в сега действащото общо условие го има този текст, но ние отдавна не го прилагаме и това ще бъде отразено.

По-скоро е въпросът с другата неравнопоставена клауза, която касае корекцията на количествата електрическа енергия, когато Българският институт по метрология установи манипулация на електромера, да отчита по-малко и аз тук призовам всяка институция, защото не случайно общите условия се одобряват от ДКЕВР, тъй като това е нещо, от което пряко зависи икономиката на цените, които заплащат всички потребители и призовавам всяка институция да вземе отношение по тази клауза, това становище да бъде придружено със становището и политиката по отношение на подкрепата или неподкрепата на крадената електрическа енергия.

Конкретно по новите Общи условия сега какво предвиждаме, те са качени на сайта. На първо място са отразени изискванията на закона, че те трябва да важат и за потребителите на свободния и на регулирания пазар, да са еднакви, тъй като досега те бяха само за потребителите на свободния пазар. Ще се улесни участието на по-малките потребители на свободния пазар, тъй като няма да се налага да сключват нови договори, каквато беше практиката досега.

По отношение на това, дали всички са принудени да използват общите условия, така казва законът, това е направено с оглед на ефективност. Също така нямаме проблем да имаме индивидуални договори с всеки потребител. Проблемите са два: единият е, ако всички институции с решение се произнесат, че няма проблем да има различни клаузи в различните договори, за да не кажат после потребителите, защо на мен е

така, а на другия не е така, на него сте дали едни условия, а на мен други, аз съм ошетен, ако всичките институции, които препоръчват подобни договори вземат отношение, че да, може да има различни клаузи, при правно третиране на всички потребители, това няма да се счита за неравноправно третиране на всички позиции, това е възможен сценарий.

Другият проблем е ефективността, т.е., ако имаме милиони различни клаузи и милиони потребители, естествено администрирането на този процес ще извлече много ресурс, така че когато се взема отношение по този въпрос, трябва икономически да бъде оразмерено и ДКЕВР да се произнесе по това, как ще бъдат покрити тези разлики. Така че ние не сме против тези идеи, всичко е въпрос на обсъждане и на цялостен модел за тях.

И накрая останаха промените относно свободния пазар, има добавени клаузи относно информираността на потребителите, за това, което им се предоставя като информация съобразно закона за енергетиката. Както казах, последната наболяла тема е също отразена, темата за по-дългия период за отчет, което е довело до по-високите сметки. Тук имахме изискване на Държавната комисия да внесем в общите условия с код до 30 дни, че отчетът ще бъде не повече от 30 дни, така че е добавена и клауза за новия период на отчета. Апелирам все пак периодът да не е 30 дни, а малко повече, защото все пак имаме и месеци с 31 дни, а при 30 дни, това ще означава 13 отчета средногодишно, което също нарушава ефективността. Така че апелираме, да, съгласни сме да има горна граница на отчета, да не се получават по-високи сметки заради по-дълъг период на отчет, ние сме изпълнили изискванията на ДКЕВР, но все пак апелираме, когато Комисията го разглежда, все пак да не е 30 дни, а да е с два дни повече, за да може да не се нарушава ефективността на работата.

Отстранили сме тези клаузи, които ДКЕВР казва, че са нищожни. Ако това не е вярно, ще го направим....(оживление в залата)

Г-Н АЛЕКСАНДЪР МАСЛАРСКИ:

Вие ми казвате, обаче сега аз мога да Ви издиктувам всички нищожни клаузи и след това мога да мина покрай Вашия офис, да взема общите условия и да проверя

Г-Н ПЛАМЕН ГЕОРГИЕВ:

В момента не говорим за действащите, говорим за новите.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР МАСЛАРСКИ:

Господине, как ще ми говорите за нови клаузи. Българският съд е провъзгласил тази клауза за нищожна и е обявил незабавно да я отстраня, а Ви ми говорите, че в бъдещето е, а тя вече не фигурира.

Г-Н ПЛАМЕН ГЕОРГИЕВ:

Ние публикувахме диспозитива на решението. Трябва да прекратим практиката на използване на тази клауза. Донесете решението на съда.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР МАСЛАРСКИ:

Ами всеки може да вземе решението на съда, не мога да го нося, то не е едно, те са много.

Г-Н ПЛАМЕН ГЕОРГИЕВ:

Донесете решението на съда да видите какво пише в него. Аз ще го донеса.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР МАСЛАРСКИ:

Добре бе, донесете го. Също така Наредбата, да знаете, се приема с Постановление на Министерския съвет.

Реплики: Не е вярно.

Г-Н ПЛАМЕН ГЕОРГИЕВ:

Много моля да не спекулираме. Същото нещо е с решение на съда. Аз ще го донеса следващия път.

Г-ЖА .....(името си произнесе неразбираемо)

Ще си позволя и аз нещо да допълня. По отношение на тези правни клаузи, които Вие казахте, така е написано. Това да очакваме, че ще бъде заличено от нас, няма как да се получи, тъй като в Наредбата е предвидена процедура за одобряване по общите условия. Тази процедура няма как да не бъде извършена с участието на ДКЕВР.

Както каза колегата, ние в проектите предвиждаме, че тези клаузи в Наредбата няма да съществуват, ние сами не одобряваме нашето общество, те се одобряват от Комисията, нали така?

Г-Н АЛЕКСАНДЪР МАСЛАРСКИ, КЗП

Вижте, за да не влизам в някакъв спор с Вас, аз мисля, че на всеки, дори да не е юрист, да не е експерт в енергетиката, му става ясно следното: има разпореждане на българския съд, има осъдителна присъда, да има потвърдително решение на съда.

Г-ЖА .....(името си произнесе неразбираемо)

Решението е на Гражданския съд. Нека да...

Г-Н АЛЕКСАНДЪР МАСЛАРСКИ, КЗП

Така. Има осъдително решение, което решение не се изпълнява и Вие казахте, че не се изпълнява, тъй като е необходима административна процедура, за която да се изпълни.

Г-ЖА .....(името си произнесе неразбираемо)

Даже и да изпълняваме процедурата, ще бъдем санкционирани от закона. Трябва да направим най-доброто, което можем да направим, а именно: спрели сме прилагането на тези клаузи, но няма как да ги отстраним, защото одобряването не е в наши ръце, а е в ръцете на Комисията и в следващото предложение ние сме ги заличили (*прекъсват я*)

Г-Н АЛЕКСАНДЪР МАСЛАРСКИ, КЗП

Вие смятате, че в някои от Вашите дружества някои са ги отстранили, т.е., са нарушили закона, така ли?

Г-ЖА .....(името си произнесе неразбираемо)

Да, ние сме се спрели практически да ги... (*прекъсват я*)

Г-Н ПЛАМЕН ГЕОРГИЕВ:

Има решение, което казва да прекратим практиката по прилагането им... (*не се доизслушват*)

Г-ЖА .....(името си произнесе неразбираемо)

На нашето обсъждане на Общите условия бяхте поканени със специално писмо, но до нас постъпи отговора, че сте много натоварен, т.е. можехте да видите и да се уверите, че от наша страна процедурите са спазени.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Аз мисля, че ДКЕВР трябва да се намеси в този спор.

Г-Н ...../ДКЕВР/

Първо ще кажа, че не съм упълномощен от името на ДКЕВР, но това не значи, че няма да взема отношение по въпроса. (*прекъсват го*)

Не реагирайте така. Първото, което искам да кажа, е че въведението...(*прекъсват го*) Може ли...Ами ако ми давате думата да говоря...

Г-Н.....:/ДКЕВР/

Изпратен съм от госпожа Харитоновна, но не съм упълномощен да правя изявления от Комисията.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР МАСЛАРСКИ:

А Вие в Комисията какво работите?

Г-Н.....:/ДКЕВР/

В Комисията съм Директор на Дирекция „Регулиране и контрол на електроенергетика и топлоенергетика”. Не съм член на Комисията и не мога да изразявам мнението на Комисията, още повече не съм упълномощен какво мога да изразя.

(задават му неуместен въпрос, смях)

Господине, този въпрос не е към мен. Да продължа ли? *(получава съгласие)*.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Давайте.

Г-Н.....:/ДКЕВР/

Започването на обсъждането на Общите условия, както..*(прекъсват го)*

Г-Н АЛЕКСАНДЪР ЗАГОРОВ, КТ „ПОДКРЕПА”

Категорично възразявам Вие да вземете отношение, тъй като не сте член на Комисията. Или ще бъде мнение главната институция, или ние трябва да заявим гласно на всички, че Комисията не ни уважава като Обществения съвет. Кажете какво да правим?

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Тогава да подложим на гласуване.

Г-Н ГЕОРГИ НАЙДЕНОВ, гражданска квота

Аз бих искал да заявя най-отговорно, че потребителите в Европейския съюз и ЕРД-та получават високо равнище на защита. Става на въпрос разработването от ДКЕВР на типови договори, които стават индивидуални, когато всеки потребител ги подпише и той може да променя общите условия, както той сметне за добре, при съгласието на тези дружества. Отделни бих искал да Ви помоля по чл. 24 от тази Харта всяко ЕРД е задължено, включително и всички държавни органи трябва да упомене къде тази Харта е публикувана. Много моля, така че такива спорове, да четем запетайки в съда, така да се каже, е просто губене на време. Ако те са истински търговци, трябва да го докажат.

Аз съм работил при такъв търговец, как да ви кажа, мисля, че е ясно отношението в България към подобна търговия, така че, моля да се вземе предвид, че по тази Харта за правата на потребителите на енергия чл.39 има алтернативно разрешаване на спорове. Какво ще чакам някакви наредби, подзаконови актове. Европейският съюз е разпоредил вече. Това е

задължително за съда, за Конституционния съд европейското право има Конституционен съд, камо ли за нашия съд, за Върховен касационен съд или Върховен административен съд! Ако ще изпълняваме, ако сме участници в Европейския съюз, да бъдем участници, да прилагаме общоевропейското право и толкова!

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Но за да ги прилагаме, според мен, трябва да има ясна процедура, която гражданите и всички ние да спазваме, иначе това е една хартия.

Може би да се върнем на въпроса: искаме ли все пак да чуем мнението на г-н Васил Лозанов и да предложим на гласуване това, което беше поставено от колегата, да изразим становище на Съвета към ДКЕВР. Първо да гласуваме второто и после първото предложение.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Става въпрос за следващия път да ни изпратите документ за представителство.

Г-Н ПЛАМЕН СТЕФАНОВ:

Имам няколко предложения. Първото е към господин Лозанов, точно този човек ни трябва, според мене, още утре да разпорежи на Дирекцията да изпрати писма, до ЕРП-та и до фотоексплоатационните дружества да изпълняват Европейската харта и да сключват индивидуални договори с потребителите.

Предложението ми към господин Министъра е по отношение на ДКЕВР, защото това е безсрамна комисия, която през последните 10 години не изпълнява функциите си на Държавна комисия и аз съм заявявал на заседание на Държавната комисия, че тя е държавна, но на някоя друга държава – на Чехия или на кого, не знам, но не е на държавата България. Защото тя не защитава интересите на българските държавни предприятия, особено на мините, на АЕЦ „Козлодуй” и на другите държавни предприятия, а на чуждите държавни предприятия!

Моето конкретно предложение е: 100% да си подадат оставките и да назначите нова комисия. Защото досега те са били служители на електроразпределителните дружества и изведнъж да станат служители на комисията, да започнат да изпълняват желанията на гражданите. Защото и Законът за енергетиката, и Общите правила и всички останали наредби са писани единствено от тях,...и те превишават значително техните интереси. А интересите на гражданите никъде ги няма.

Значи 100% нови членове на комисията, които евентуално да започнат да мислят ма-а-алко така за интересите на гражданите.

Друго конкретно предложение: при Комисията за защита на потребителите предлагам да се създаде Държавна лаборатория за контрол

на качеството на доставките на енергия, топлоенергията и на водата – от монополите. Тази държавна лаборатория дали ще бъде Университетска лаборатория, дали ще бъде към Министерството на икономиката и енергетиката, дали ще бъде към ДКЕВР или ще бъде към БАН, примерно към Института по метрология, това е вече вътрешен въпрос, но тя, без да е сезирана, периодично да контролира качеството на тока.

Откакто бе пуснат 6-ти блок, няма проблеми с честотата на тока, но напрежението, което трябва да го направят електроразпределителните дружества, 240 волта, електромерът се върти като луд, нали, падне ти на 160 волта - не можеш да си сготвиш яденето.

Същото се отнася за топлоенергията. Затова искам да се създаде Държавна лаборатория за контрол на качеството.

В Декларацията за гражданската квота, там ще прочетете и искам да го кажа съвсем ясно: през декември месец беше завишено потреблението 150 единици, това е на електронните електромери, те показват правилно, но след като отвориш..., като умножиш показанията с определен коефициент...

Затова Министерството на енергетиката да направи справка за електроенергията от 1 ноември, примерно 2012 г. до 1 февруари 2013 г. – за трите месеца колко са произвели всичките електропроизводствени предприятия и колко електроенергия е излезла от България. От другата страна – колко са продали ЕРП-та и колко е изнесена. Защото според мен, продадената ще бъде повече от произведената електроенергия. И тогава чак ЕРП-та да застанат пред народа и кажат откъде се е появила тази електроенергия в повече, която те „продадоха” на народа.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Може би все пак да предложим Вашето предложение на гласуване.

Реплика: Това на ДКЕВР, на КТ „Подкрепа”?

Да, подлагаме го на гласуване, т.е. предполагам ДКЕВР следващия път да издадат пълномощно на представителя.

Реплики: не предполагаме, а задължаваме ДКЕВР...

Добре. Който е „за”. (*гласуват, видимо всички*) Добре. Да чуем представителя на ДКЕВР. Заповядайте.

Г-Н ВАСИЛ ЛОЗАНОВ / Директор на Дирекция „Регулиране и контрол на електроенергетика и топлоенергетика” при ДКЕВР/

Във връзка с Общите условия, без да съм юрист, като изслушах колегата от Комисията за защита на потребителите за техния двугодишен отчет, ми прозвуча като някакво оправдание за някои от дейностите, които сте извършили.

Процедурата за Общите условия е доста дълга, може би тромава, но колегата от ЕРП-то повдигна част от процедурата. След като те са

изработили даден проект на Общите условия и са ги публикували в пресата или са ги качили в интернет на страницата си, те са качени, за да се запознаят заинтересованите лица – естествено това са потребителите, потребителските организации и всички останали. След като този проект на Общите условия, е качен в публичното пространство, те са длъжни да организират обществено обсъждане на тези Общи условия. На това обсъждане те са длъжни да направят протокол на всички предложения, плюс допълнително предложенията, които са включени в писмена форма, дошли при тях. На тази част, която те преценяват, че са рационални, те ги включват в Общите условия, а тази част, която преценяват, че не са рационални, мотивирано отказват да ги включат, но ги изпращат със своето заявление в Комисията, която гледа процедурата първо, дали са били публикувани, има ли протоколи от обществени обсъждания, дали е имало предложения на тези обществени обсъждания и там е мястото на всичките тези предложения, които трябва да бъдат направени, огледани от всяка страна, заинтересована от тези Общи условия.

След като се подадат тези заявления, те се разглеждат от работна група в Комисията, която проверява първо законовите основания и след това някои неравноправни клаузи, излиза с доклад със задължителни указания към това дружество, което е предложило проекта за Общи условия. Насрочва се открито заседание, на което с разглежда, дават му се указания и чак след това се отива към финализиране приемането на тези Общи условия.

Действително Наредбата от миналата година, съгласно измененията в Закона за енергетика, от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране. До миналата година тя беше на Министерския съвет, но в нея също са внесени изменения от миналата година от Закона, че Комисията може да предприеме действия по изменение на Общите условия, но процедурата е същата. Комисията е разпратила писма до тези дружества да предприемат действия, което значи – да предложат изменение на тези Общи условия по тези клаузи, които са от съда и от другите обявени като неравноправни и всички други предложения, които са направени в тази връзка. В момента, както казаха, тече тази процедура. Там е мястото за поставянето на въпросите.

Колкото до колежата от АЕЦ „Козлодуй”, който каза, в Комисията само Председателят и Главният секретар имат право да пращат кореспонденция. Останалите експерти не могат да пратят така писмо.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР МАСЛАРСКИ /КЗП/

Няма смисъл, тъй като имаше отправени към мен.

Колега, що се отнася до това писмо то е от мен, и нашето писмо, и Вашия отговор мога да Ви ги представя, както и на всички заинтересовани лица.

Само ще Ви зачета нещо: В чл. 94 от тази Наредба пише така: **„Общите условия по тази Наредба могат да се изменят и/или допълват с решение на Комисията по инициатива на Комисията”,** *респективно ДКЕВР.*

Чл.94 ал.2 казва така: (чете): **„Комисията има право и инициатива за изменение и/или допълнение на Общите условия при промяна в законодателството, както и при влизане в сила на решение на държавни или съдебни органи, постановено във връзка с Общите условия”.**

За тези осъдителни решения, за които аз говоря, за ЧЕЗ-България е влязло в сила решение от 15.12. – дами и господа – 2011 година! Това със СО... – на 10.09.2012 г. Друго решение пак от 15.12.2011 г. и т.н. Аз имам решение от преди повече от година и половина, да кажем. За година и половина ДКЕВР прояви ли инициатива за промяна на Общите условия и тези клаузи, за които видяхте, че има съдебно решение за тяхното отстраняване и да отпаднат от Общите условия на ЕРП-та?

Г-Н ВАСИЛ ЛОЗАНОВ /директор на Дирекция в ДКЕВР/

Първо, както казах, не съм юрист, второ, няма да влизам в спор със Вас, трето, момент, момент, аз Ви изслушах и не Ви прекъсвах. Знаете ли кога излезе Законът за енергетиката? – миналата година. Знаете ли кога е вменено на ДКЕВР правото да има инициатива за изменение на Общите условия, за да говорите за 2011 година.

Но мисля, че тука не е предмет ...*(прекъсват го)*

Г-Н АЛЕКСАНДЪР МАСЛАРСКИ /КЗП/

(говори паралелно) ...такива правомощия, които се ...на Обществен съвет.

Г-Н ВАСИЛ ЛОЗАНОВ /директор на Дирекция в ДКЕВР/

Няма да споря с Вас.

Г-Н КОНСТАНТИН КАМЕНОВ:

Искам да кажа, че се прави Работна група за разглеждане на Общите условия с ЕРП-та. Едни са проблемите на битовите потребители и съвсем други са проблемите на стопанските потребители. Би било хубаво, ако има такава Работна група, да се поканят представители и от двете работни групи. Повярявайте ми, сигурно има много стопански потребители на средно и ниско потребление, които с удоволствие биха се включили с тяхната експертиза.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

А Вие сигурен ли сте, че Общите условия са еднакви?

Г-Н КОНСТАНТИН КАМЕНОВ:

Не, казвам, ако има такава Работна група, не казвам, че трябва да имаме Общите условия за трите потребители, а че тези, които касаят стопанските фондове, трябва да бъдат...*(не се чу краят)*

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Да, заповядайте.

Г-Н ГЕОРГИ НАЙДЕНОВ, от гражданската квота:

За да докажа, че в този отрасъл „Енергетика” си правим каквото си искаме, предлагам, извинявам се за копието, индивидуален договор с бизнес-потребител от 2003 година. Значи може! Когато бяха държавни – можеше, сега - не може. И мога да кажа, че в цената, която обяви за отворен пазар за 2004-2005 година, която трябваше да бъде постоянна, заради отвореността на пазара, там са предвидени всичките административни разходи на ЕРП-та, там е сметната и печалбата, там по енергийната стратегия там е казано, че е процедирано за кафява, зелена и т.н. енергия, в смисъл за риска. Рискът е останал в държавата, доставчиците и производителите.

Европейската комисия и европейските институции защитават приоритетно малките потребители, битовите потребители, които са съществено уязвими. Това е цената, толкова е цената, разработено и с това е приключено. Няма какво да се заобикаля чл. 142 ал.2 от Закона за защита на потребителите, примерно при спор на търговец с потребител, приоритет се дава на потребителя. И този потребител може по чл. 125 ал.2 от Закона за защита на потребителите, който има силата на регламент, който е с директно приложение 20062004ЕО, Директива 9313ЕО, която касае Общите условия. Практически може да се предяви рекламация към потребителя и може да се иска отбив от доставчика, отбив от цена. Значи ние трябва да искаме отбив от цената, когато ни губят времето да доказваме.

Трябва да вмъкна нещо, че електромерите с акт на Народното събрание бяха заграбени, те бяха частна собственост. Народното събрание погази Конституцията, което е недопустимо! И аз обясних, че трябва да има два електромера – старият, електрическият остава, новият е вкъщи, защото той касае личните данни. Първият остава като контролен, а вторият остава вкъщи и отделно този електромер трябва да има сертификат какво представлява. Приключих с електромерите.

Договорите с потребителите трябва да са предварително известни, за да могат те да предявят клаузи. Това го пише в Хартата. Значи, ДКЕВР задава задачи на хората да се съберат на обществено обсъждане, защото си нямат друга работа и да оправят Общите условия. Какво става в тази

държава? На нас ни дават задачи? Това търговец ли е?! На кого му трябва – на търговеца или на потребителите? Няма какво да се коментира.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

По тази точка ли имате да говорите? Заповядайте.

Г-Н .....от гражданската квота

Доколкото разбрах, и двете страни – и ДКЕВР, и разпределителните дружества имат право на инициатива, разпределителните дружества да предложат свои условия, ДКЕВР да ги одобри. Но нека малко да разграничим нещата.

В лицензите на дружествата изрично е записано, че на тях им се разрешава да извършват дейността по Закона за енергетика и т.н., така че те не трябва да бъдат освобождавани от отговорност, когато съдът е постановил нещо, дори те да предложат на ДКЕВР. Това е незаконно.

И едни други неща, дори се запитвам, както се каза, че на членовете се извършва една дейност по Директива 2003. Едно и също дружество обслужва външните услуги и на трети дружества, лицензирани. Директивата е категорична – това е невъзможно! Някой се изказа, че дори Министър-председател..., но това е нарушение на Директивата, те също носят наравно отговорност с ДКЕВР. Този лиценз не трябва да го освобождаваме и да шикалкавиме. И сега тези лицензи, трябва подробно не да се забавят нещата, а да се прочетат докладите на г-н Семерджиев, дето го прави тайно до 2010 г. и друг и тогава да се говори ясно. Благодаря Ви.

Г-Н ПЛАМЕН СТЕФАНОВ:

Веднъж признаваме решенията на съда, веднъж не ги признаваме. Трябва да ги проверяваме тези решения от 2010 година.

Също по отношение на предоставените им дейности сме започнали, по инициатива на дружествата, че искам да ви кажа, че модела на дейност, по който досега са работили, не е в нарушение. В такъв дух е директивата и на Европейския съюз.

Искам да кажа, че ние хвърляме вината върху ЕРД-та, говорим за баснословни печалби, за административни разходи, включени в цената, бих се радвал да дойде някой и да покаже къде са тези средства, защото ние изпитваме сериозни затруднения. (репликират го).

Реплика: Покажете си структурата на разходите, разшифровка на тези разходи, на финансовите си отчети.

Г-Н ПЛАМЕН СТЕФАНОВ:

Каквото и да дискутираме по отношение на разходите, аз ви казвам каква е реалната ситуация. Ситуацията при нас не е по-малко тежка от тази на мините, разликата при нас е такава, че ние не можем да пускаме хората в неплатен отпуск, защото няма да има кой да отстранява аварии по мрежата, така че ситуацията е има две електроразпределителни дружества, ще пуснем точка за разглеждане по отношение структурата на разходите.

Г-Н НИКОЛОВ:

Както Ви казах, от 2 април се занимавам с ценообразуването на електроенергията, в частност на ЧЕЗ. Значи цената на един киловат, за да се докара по трансформатора до потребителя струва 3 стотинки. Когато ЧЕЗ купиша електроразпределителните предприятия, ДКЕВР им определи преференциална цена от 6 стотинки. На тях 303 им е цената и на тях още 303 им дадоха. На 303 реализирани милиона мегаватчаса това прави 1 милиард лева. Т.е., първите няколко години те печелеха по 1 милиард лева годишно, обаче криеха печалбата със селективни договори.

Сега в момента цената им е 4,5 стотинки, т.е. 3-те стотинки, което им струва, и стотинка и половина отгоре, с решение на ДКЕВР. Печалбата беше сведена до 500 милиона годишно. Загубили са 500 милиона. Интересното е, че цифрите, които изнесе господин Цацаров, Главният прокурор, удивително съвпадат с тези, които аз Ви казвам, като макроикономист.

А конкретно за аварията, хората работят, отстраняват със собствените си инструменти, със собствената си лека кола отиват да отстраняват, защо? – защото през последните 10 години не са направени никакви инвестиции в системата и после ми обясняват, че дават пари за бензина.

Г-Н.....

При едно такова нещо преди приватизацията се ходеше за това с колелета да се подменят електромерите.

Г-Н .....

Ама чистите приходи бяха 3 пъти по-малко. Говорим за приходи, а Вие говорите за печалба. Две години се е раздавала при 250 милиона 300 приходи, 2 години са му чистата загуба. Ето къде са парите, а сега викате „нямаме”.

Г-Н ПЛАМЕН СТЕФАНОВ:

Ние не казваме, че сме на загуба, а говорим за баснословни печалби

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Ако се върнем на Общите условия, а за печалбите и загубите трябва в една друга точка и с малко повече данни трябва да го обсъдим.

Вие по Общите условия ли имате коментар?

Г-ЖА МАРИАНА ХРИСТОВА, гражданска квота:

Ами да, Ние претендираме, че държавен контрол не съществува и че няма достъп до информацията, нямаме лаборатория, която да направи тестове на всичките тези уреди, които без значение дали са електромер, водомер и др. А ако искаме това да ни се осигури, ние трябва да си плащаме.

Има един куп изкривявания в тази област, които предполагам, че са познати, предполагам, че колегите в различни области са работили и затова предлагам, които имат вече готови становища, нека да бъдат качени, за да можем всички да се запознаем с тях, както и за самите дела.

За мен, като гражданин, е абсурдно след постановление на съда и който и да било да ми казва, че трябва да чакам две години, за да отпадне някаква точка. Просто това е някакъв хипер-абсурд! Има някаква държавна йерархия, която всички си я знаем, но след съдебно постановление, това че ДКЕВР не си е изтеглило точката, отпада.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Значи, с тази точка от дневния ред, първо задължихме следващият път да дойде представител на ДКЕВР с подготвени отговори на нашите въпроси и второ, създаването на една Работна група (две работни групи в днешно време ще е много трудно) между ДКЕВР и индустрията, между индустриалните групи и индивидуалните потребители

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

И да има по-голяма представителност.

Г-Н ПЛАМЕН СТЕФАНОВ:

Средният бизнес дава работни места, той е гръбнакът на икономиката. Аз в никакъв случай не искам да са сто работни групи и наистина искам да ценим времето на всички и искам тук да призова да правим по-кратки изказвания, защото смятам, че сме достатъчно интелигентни.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Искам да ме разберете правилно, че искаме да организираме ЕРП, гражданската квота, потребителите, ще има сигурно представителност и от МИЕТ, но много сложно ще бъде да се събират. Представете си някой, който е член и на някоя работна група, и член на нашия съвет, те ще трябва да заседават, но ще запишем в протокола, благодаря.

Г-Н ВАСИЛ ЛОЗАНОВ:/ДКЕВР/

Може ли само една добавка? Аз бих Ви предложил от тази Работна група да бъде изключен ДКЕВР и ще Ви кажа защо: защото той ще се появи в две функции – хем да обсъжда нещата, след това той сам трябва да одобрява. Разбирате ли противоречието?

Г-ЖА БЕТИА ЖОТЕВА:

Няма противоречие.

Г-Н ВАСИЛ ЛОЗАНОВ:/ДКЕВР/

Добре, щом смятате, че няма.

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

И последната точка беше, да си качим всички становища по въпроса.

Г-ЖА МАРИАНА ХРИСТОВА (не говори на микрофона):

Има в момента становище от МИЕТ, което касае ипотеките по финансираните вече извън държавни собствености, и иска тези ипотeki да отпаднат.

Искаме да депозираме граждански ....., че БЕХ (?) е против тези ипотeki да не отпаднат, защото те са от един тип граждани, които са взели от държавата нещо, което е било вече ипотекано от някого. Това е нашето становище, да бъде записано за протокола. Понеже очакват от Министерския съвет становище, категорично това е нещо, което не е прието от гражданите. Благодаря.

Г-Н ГЕОРГИ НАЙДЕНОВ, от гражданската квота

Бих искал да обърна внимание, че лично аз предоставих пред ДКЕВР испанска фактура за енергия и газ и лично ДКЕВР проявиха желание да я вземат. Получиха от мене лично, така че те имат шаблон и могат да предлагат в едномесечен срок да подпишат договор, който може да бъде променян. Отделно обаче те имат лиценз и първо трябваше да спечелят лиценза за управление на дейност. Примерно, имате лиценз за кола, но нямате книжка, но нямате лиценз, собствеността можете да продадете, но не можете да прехвърлите лиценза. Т.е. тука е главната роля на държавата да ...нарушенията, които чрез връщане на пари може да се доведат и до изготвянето на тези договори, до либерализацията на пазара и до изготвянето на индивидуалните договори, са посочени от ДАНС в 2009 г. Докладът е публикуван на 06.11.2009 г. във в-к Стандарт „Енергийният холдинг крие данъци”.

Много моля да не ни губят времето по този начин, всичко е достатъчно известно и с това да се приключи. Благодаря Ви.(

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Аз също Ви благодаря. Сега имаме още една точка от дневния ред – коментари на договорите, които са разсекретени и сме качили на сайта. Имали някой от присъстващите, който се е запознал с тях и има нещо конкретно предвид или да я оставим тази точка за следващата седмица?

Г-Н ПЛАМЕН СТЕФАНОВ:

Нека да се помисли да има хора, които разбират от тези договори, защото в този формат не смятам, че ще бъдем много полезни.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Ако бяхте на нашия първи Съвет, щяхте да знаете, че всеки представител има право – това не е поименно. Всеки може да влезе в сайта и да мисли по който договор си избере, който разбира от съответната точка. Така че това не е проблем.

Г-Н ГЕОРГИ НАЙДЕНОВ от гражданската квота

Това точно искам да обясня, че когато имаш информация, нещата са действително простички. Примерно за договорите за ТЕЦ „Марица-изток” 1 и 3 подобни дългосрочни договори, подобни договори в Полша и в Унгария и Европейската комисия на 25 септември 2007 г. задължи Полша да обяви за нищожни тези договори също задължи и Унгария. Така че има практика. В блога на Величка Маринова ще ги намерите. Там има информация как неотвърщаемите разходи се компенсират, и това се компенсира, за да не тегнат върху потребителите, стига да има добро желание, са решени.

И отделно от това, става въпрос за непозволена прикрита държавна помощ, която се връща върху потребителите по най-икономичния начин на обществото. В Германия в 2008 година държавата задължи 17 дружества да върнат пари, надзети от потребителите, не чрез съда, както тука се иска от повечето монополисти и просто администрацията гледа в небето. Там парите се върнаха, защото там има работеща съдебна система. Толкова.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Наистина ли ще дойдете следващия път?

Г-Н ГЕОРГИ НАЙДЕНОВ от гражданската квота

Надявам се. Благодаря Ви.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Аз също Ви благодаря. Трябва ли да подложа на гласуване отменянето на точката за следващия път? (не желаят). Благодаря. (в отговор на реплика): Моля в сряда до края на деня заинтересованите гости

и участници да ни изпратят това, което искаме да коментираме и от кой договор. Да, слушаме Ви.

Г-ЖА ДАРИНКА НИКОЛОВА /ВЕИ/

Добър ден, ако може да завършим този въпрос. Направихме нашата проверка в АУЕР, информацията е абсолютно публична. Тези часове, които са описани и са ни предоставени, са от натрупване на гаранции. А гаранции ще Ви обясня защо не се искат от инвеститорите всеки месец. Първо, по закон трябва да има натрупан мегават, което за малките централи е непостижимо в рамките на 1 месец и второ, гаранцията струва 50 лева.

Какво представлява гаранцията? – количеството електроенергия ЕРП-то го предоставя, съгласно договора, който са сключили, инвеститорият го носи в АУЕР, плаща 50 лв. и отново връща на ЕРП-то. За една и съща цифра това нещо струва 50 лв. Аз предполагам, че някаква частна фирма, ще извърши това нещо за по-малко пари. Затова е натрупана гаранция, ние не ги искаме всеки месец, изчакваме касиерките да ги съберат, защото струват излишни разходи.

Г-Н ВИНАРОВ (?) – не се представи:

За дневния ред следващия път както уговорихме и предлагаме два пъти, искаме доклада, който Министър-председателят е получил от Главния прокурор, може би Ви интересува и Вас, господин Министър, да го прочетем в резюме и ще изчакаме всички въпроси кой какво е свършил и какво трябва занапред да свърши. Това настояваме, за да не се подхвърлят тука цифри и една таблица, която Ви предоставихме за печалбите на всичките от редовен анализатор, затова много моля в дневния ред да се включи и това.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Господин ....., нека да приключим с нашите предложения.

Да започнем с обсъждане и приемане на Декларацията на гражданската квота, с която започнахме днес. Нали всички разполагате с копие от нея?

След това всички въпроси, които внесохте и включихме в този договор и анализа, който очакваме, също трябва да представим.

До сряда Ви помолих да изпратите евентуално клаузите по всичките разсекретени договори.

Дойде заключението по доклада на Прокуратурата

Други?

Г-Н .....

Кадровия въпрос за бордовете и трябва да се договорим как ще го решим.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР ЗАГОРОВ /КТ „ПОДКРЕПА”

Аз не виждам как ще приемем декларацията

МИНИСТЪР АСЕН ВАСИЛЕВ:

Обсъждане на декларацията.

Г-Н АЛЕКСАНДЪР ЗАГОРОВ /КТ „ПОДКРЕПА”

И някакво обсъждане за договорите трябва да има. И да имаме ясната цел за намаляване на цената и може би повишаване на качеството, но намаляване на цената в минния бранш. Мога да дам на колегите много ясен пример. По-ниски цени могат да се постигнат с някакви компромиси и използване на всички резерви. Може би.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Съгласни ли сте с тези точки за следващия дневен ред? *(съгласни са)*.
Много Ви благодаря за участието.

Г-Н НИКОЛА НИКОЛОВ:

Моля Ви за протокола да Ви представя обещания материал.

Г-ЖА БЕТИНА ЖОТЕВА:

Благодаря. Ще Ви очаквам следващия петък в 1 часа, моля.

Край в 16.25 часа

СТЕНОГРАФ:

СЕКРЕТАР НА ОБЩЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ:

.....
/Снежина Иванова/

.....
/Бетина Жотева/